

La Creangă

Almanah literar

Nr. 35

Desen: Alexandru Hmelnițki

***Oare nu-i păcat de Dumnezeu să nu ne mai
vedem noi, așa din când în când ?***

(Corespondență. Ion Creangă)

Editor:

Biblioteca Națională pentru Copii „Ion Creangă”

Responsabil de ediție:

Eugenia Bejan

Colegiul de redacție:

Claudia Partole

Claudia Gurschi

Tamara Pereteatcu

Pe coperta 1 și 4 – desene de Teodora Vasiliu, elevă la Școala de Arte „Alexei Stârcea” din Chișinău

Imagini: shutterstock.com (pag. 4, 6, 10)

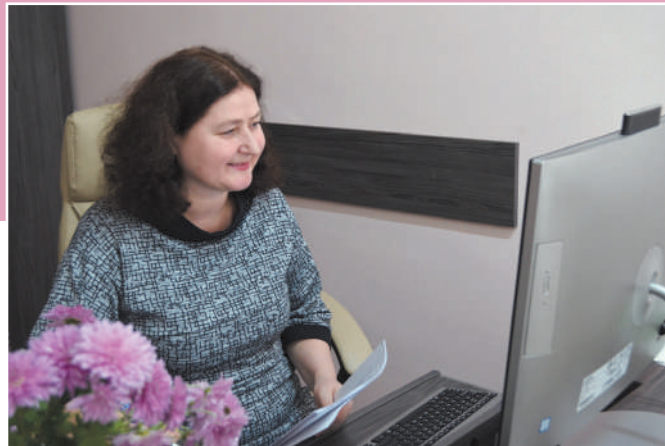
Editura Arc

str. G. Meniuc nr. 3, Chișinău, MD 2009; tel.: (+373 22) 73-36-19; 73-53-29; fax (+373 22) 73-36-23

e-mail: info.edituraarc@gmail.com; www.edituraarc.md

Tiparul executat la Combinatul Poligrafic. Chișinău, str. P. Movilă nr. 35. Com. nr. .

Cartea – „fructul interzis”

Luna martie 2020 a venit cu schimbări care au bulversat întreaga noastră viață, cu restricții care au afectat mersul obișnuit al lucrurilor și ocupațiile noastre. A trebuit să ne adaptăm rapid, să trecem din mers la activități *online*, să învățăm să utilizăm diverse aplicații și instrumente legate de tehnologiile informaționale.

Brusc ne-am pomenit cu mai multe instituții închise pentru public, printre care bibliotecile și librăriile. Și atunci am observat un fenomen pe care l-am putea numi „cartea – fructul interzis”. Se pare că izolarea, necesitatea de a sta foarte mult timp în fața calculatorului și starea de stres i-a determinat pe mai mulți oameni să caute refugiu în lectură și cărți, dar acestea deveniseră oarecum inaccesibile, mai ales cele tipărite pe hârtie.

Zilnic eram contactați la Biblioteca Națională pentru Copii „Ion Creangă”, prin telefon, email sau rețelele de socializare, de către copii și părinți, care ne rugau să facem o excepție și să le împrumutăm cărți la domiciliu. Am observat și o avalanșă de postări pe rețelele de socializare, în care se făceau recomandări de lectură, se sugerau surse din Internet, unde poți găsi cărți electronice, sau se lansau provocări gen „postează zilnic o copertă a unei cărți îndrăgite pe parcursul a 7 zile”. Sigur, cei care aveau o bibliotecă acasă sau puteau procura cărți *online*, pentru că librăriile au oferit servicii de livrare a cărților la domiciliu, sau obișnuiau să citească cărți electronice, au resimțit mai puțin această perioadă.

Bibliotecile au venit imediat în întâmpinarea acestui interes al publicului și au inițiat mai multe servicii, programe *online*, dedicate lecturii cărților. Biblioteca Națională pentru Copii „Ion Creangă” este printre liderii care au oferit exemple de astfel de servicii *online* și au încurajat și instruit bibliotecarii pentru copii să procedeze la fel.

Primul program *online*, lansat de BNC „Ion Creangă” la 24 martie 2020, a fost „Ora poveștilor la tine Acasă”, care se difuza *live* pe Facebook de două ori pe săptămână și a adunat mii de vizualizări. Acest program continuă și în prezent sub titlul „Poveștile lui Chițibuș” și se difuzează pe canalul bibliotecii pe YouTube în fiecare zi de marți. De asemenea, ora poveștilor *online* a fost oferită și în limbile rusă și engleză, respectiv „*Час уюности*” și „*Storytime*”. Ulterior, au fost lansate, pe YouTube, două videobloguri de recomandare a cărților pentru adolescenți: „5 minute de biblio-Inspirație” și „*Мы прочитали – предлагаем вам*”, s-au publicat pe Facebook mai multe *quiz*-uri dedicate literaturii și scriitorilor. *Online* s-au desfășurat și nenumăratele întâlniri cu scriitorii Ion Anton și Titus Știrbu, protagoniștii Campaniei naționale „Să citim împreună! - 2020”, lansările cărților *Covorul cu bujori* de Irina Nechit, *Straniera* de Claudia Partole, ședințele Salonului literar-artistic „La Creangă”, Concursul republican de lectură „La izvoarele înțelepciunii”, Concursul „Istории locale în povestiri digitale”, Concursul de pledoarii „Și tu ai dreptul” și alte activități.

Mă bucur că am reușit noi, bibliotecarii, să anulăm într-un fel fenomenul „cartea – fructul interzis” și să-l transformăm în unul ce ar putea fi intitulat „cartea – fructul dorit”.

Eugenia Bejan,
director general al Bibliotecii Naționale pentru Copii „Ion Creangă”

Medalion aniversar

O salbă de cuvinte alese...

Doamna Claudia Balaban, director de onoare al Bibliotecii Naționale pentru Copii „Ion Creangă”, are mai multe nume – este *Doamna din Castelul-cu-ziduri-de-carte* (astfel i-a zis poetul Arcadie Suceveanu) și *Ducătorul de cruce* (Iulian Filip); *Nana Balabana* (așa a botezat-o Anais, o crenguță a neamului Creangă); *Generalul* (o numea doamna Elena Leonte, fost director al Bibliotecii Județene „Gh. Asachi”, Iași), *Zâna florilor* (îi spun colegele și prietenele, care poposesc deseori la vila-paradis al florilor de tot neamul)... Toate numele care i s-au dat o caracterizează și i se potrivesc de minune! De mică, de când se ține minte (fiind al treilea copil în familia lui Vasile și Nadejda Șoric din satul Burlănești, Edineț), doamnei Balaban i-au fost dragi florile, cartea, biblioteca. Aici venea mereu când era elevă, aici și-a început munca de bibliotecar – în satul natal. A fost în tinerețe, când l-a cunoscut pe vestitul povestitor basarabean – moș Trifan Baltă. Bănuiesc că de atunci și-a zidit un castel nevăzut, în care dăinuia dragostea pentru cuvintele adunate în cărți. Nu întâmplător a ales Facultatea de Filologie a Universității de Stat din Moldova, specialitatea Biblioteconomie și Bibliografie. Studentă fiind, a fost angajată bibliotecar la Biblioteca raională Comrat (august 1965), apoi inspector responsabil de biblioteci și, în 1971, devine șef al Secției Raionale de Cultură Comrat.

Notând aceste date din biografia doamnei Balaban, mi-am amintit de prima mea deplasare în acest raion. Dumneaei era deja în funcția de director al Bibliotecii de Stat pentru Copii, pe atunci „A.S. Pușkin” (în 1978), dar în Comrat mi-au vorbit despre ea ca despre o personalitate-model pentru viața culturală a acestui raion. N-o cunoșteam pe doamna Claudia Balaban, dar m-am gândit că este într-adevăr omul despre care se spune că sfințește locul și unde poposește binecuvântează. Ceea ce s-a și întâmplat, ajungând în fruntea unei biblioteci care, deși avea titlatură de rang național, necesita o revigorare capitală. Astfel, în doar câțiva ani, la insistența noului director, biblioteca a fost reparată, s-a instalat un sistem modern de încălzire, a fost schimbat mobilierul și, desigur, îmbogățită colecția de carte (cota literaturii în limba română – moldovenească, cum i se spunea –, constituind atunci 6%). N-a fost nici simplu, nici ușor! Dar doamna Claudia Balaban are o capacitate rară de a-și alege echipa cu care să pornească „la drum”. Încet, dar hotărât, a transformat fosta instituție de stat într-o Bibliotecă Națională pentru Copii, care să poarte (din 1990) numele marelui povestitor al neamului Ion Creangă, iar colecția de carte să ajungă cu 65 la sută titluri în limba română. Biblioteca Națională pentru Copii „Ion Creangă” a devenit, astfel, un adevărat centru cultural al cărții pentru copii.

Nu pot să nu amintesc, bunăoară, despre cum a izbutit doamna Claudia Balaban să-i facă pe scriitorii membri activi ai bibliotecii, punându-i față în față cu cititorii – „consumatorii” cărților dumnealor. I-a reușit prin intermediul lansărilor de carte, apoi, grație Salonului Internațional de Carte pentru Copii și Tineret, care a devenit o tradiție și un adevărat festin al cărților. Treptat, i-a implicat pe aproape toți scriitorii într-o permanentă competiție tacită și fructuoasă. Iar prin campania „Citim împreună o carte” autorii și cărțile lor ajung în cele mai îndepărtate sate ale Moldovei. De altfel, doamna Claudia Balaban a scos cartea națională pentru copii în lume. Fiind președinte al Secției Naționale IBBY din Moldova, a căutat și a găsit căile cele mai deschise spre promovarea cărții pentru copii în lume. Ani de zile a desfășurat, cu deosebită pasiune și inspirație, această lucrare. I-am și zis *ambasador* al Cărții pentru Copii.

Tot datorită dumneaei mulți scriitori pentru copii și, respectiv, ilustratori de carte din Moldova și traducători au ajuns deținători ai prestigioasei Diplome de Onoare IBBY. Contează foarte mult ca cineva să ne scoată Cartea în Lume, să ne promoveze Literatura pentru Copii. Căci, oricât de apreciați am fi în spațiul nostru lingvistic, unde nu e nevoie să ne căutăm cititorul (ne găsește el), nefiind traduși, dacă n-ar exista un temerar care să atenționeze, să direcționeze privirea lumii spre noi, vom rămâne necunoscuți sau cunoscuți doar acasă.

Doamna Claudia e și o mare visătoare. Visătoare care nu se lasă până nu-și vede cu ochii deschiși visurile împlinite. E firesc, după ce-a văzut atâta frumusețe și modernitate în lume! Nu putea să nu-și dorească și acasă, în Moldova, o bibliotecă, cel puțin asemănătoare, bunăoară, celei din Finlanda sau celei din Seoul. După multă insistență și multă muncă, Biblioteca Națională pentru Copii „Ion Creangă” a fost renovată, reînnoită – e de nerecunoscut! Dovadă că visurile pot fi realizate, dacă aparțin unor oameni, precum e doamna Claudia Balaban.

Profesionistul

Printre mulții învățători ai mei, mai tineri, este Adrian Ghicov, doctor habilitat în pedagogie, conferențiar universitar în teoria și metodologia instruirii – limba și literatura română, profesor, cercetător științific superior, doctor conferențiar la Catedra de pedagogie și psihologie...

A voit providența să ne întâlnim la „Izvoarele înțelepciunii”, concurs inițiat de Biblioteca Națională pentru Copii „Ion Creangă”, care a depășit „vârsta” de 30 de ani. Cam de la „jumătatea drumului” am „mers” la acest „izvor cu înțelepciune” împreună cu tânărul și tot mai înțeleptul Adrian Ghicov (care este și președintele juriului). Deseori, ascultându-l, încercam să mi-l imaginez elevul de altădată. A fost, cu siguranță, un însetat de cunoaștere a lumii și un flămând de carte. Domnul Ghicov este de o relevanță uluitoare, hipnotizantă, are un dar oratoric nativ, pe care, bănuiesc, și l-a cultivat întruna. Când se adresează auditoriului devine magnific, iar dacă ar încerca cineva să-i descopere în discurs o frază inutilă nu ar afla-o. Este omul care nu plictisește și care nu se impune din simpla dorință de a fi epatant. Sensibil, receptiv, delicat, de obicei, devine „inima” colectivului. Poate să susțină antrenant o discuție, să glumească și să cânte deosebit de inspirat. Este bărbatul înzestrat cu mult talent! Ar fi putut fi un interpret deosebit, un actor sau regizor.

Toate aceste cuvinte și calificative adresate lui Adrian Ghicov nu sunt gratuite, nu am motive să-l flatez, îmi sunt inspirate din colaborarea cu dumnealui, ca scriitor și ca admirator a tot ce face. M-am convins că e apreciat și respectat în toate școlile din acest spațiu românesc. La întâlnirile mele cu profesori, elevi, bibliotecari, pretutindeni am auzit pomenindu-i-se numele ca fiind un îndrumător profesionist și un ghid competent în predarea limbii și literaturii române în școală. Profesorii îl au ca model. Aș încheia cu fraza: cu o asemenea persoană aș merge în cercetare! – spusă într-o demonstrație a calităților de noblețe și cumsecădenie ale cuiva. O asemenea persoană e Adrian Ghicov!

Claudia Partole

Tineri poeți

Oleg Pitușcan

Oleg Pitușcan, elev în clasa a V-a la Liceul Teoretic „Mircea Eliade” din Chișinău, a fost de mai multe ori invitatul Salonului literar-artistic „La Creangă”. Aici a debutat cu istorioare „despre și pentru bunici”. Multe din aceste povestioare sunt întâmplări de-ale bunicului Constantin, repovestite de nepoțel. Bunăoară, *Mingea de cârpe*, *Fluturile de aur*, dar și alte povestioare. Oleg Pitușcan pregătește pentru editare un volum de nuvele. Mai știm că a început să scrie un roman. De această dată, publicăm o poezie pe care Oleg i-a dedicat-o primei învățătoare.

Prima mea învățătoare

(Dedicație învățătoarei Margareta Grecu)

În tihna zorilor de mai,
când roua-mpodobește lin bujorii,
aș vrea să zăbovesc un pic
la poarta noastră mică a școlii.

Să văd din nou cum trece ea
pe sub castanu-n floare,
mereu cu pașii săi grăbiți
și ochii plini de soare.

Să o opresc ca-n prima zi
în tinda dimineții,
ca să revin în banca mea
să îi mai cer povețe.

Apoi, să ne-amintim în doi
cum m-a luat de mână
și m-a condus în clasa-ntâi
de chipuri noi prea plină.

Anastasia Pereteatcu

Anastasia Pereteatcu este elevă în clasa a VII-a „B” a Liceului Teoretic „Spiru Haret” din Chișinău. Dansează de la patru ani. A obținut 24 de medalii, participând la concursuri naționale și internaționale de dans (Chișinău, Kiev, Moscova, China). Deseori este invitată la diverse activități în cadrul bibliotecilor „Ion Creangă”, „Târgu-Mureș”, „Ovidius”, „Transilvania”. E pasionată de pictură, poezie, cântecul coral și visează să scrie o piesă. Altă pasiune a Anastasiei este înotul. Timpul liber îl consacră lecturii.

De-atunci am învățat s-ascult
cum plânge și cum râde glia,
cum neamul strămoșesc
își cântă nemurirea.

Tot de la ea am învățat
că ziua nu se-amână,
iar cel mai dulce grai în veci
e limba noastră cea română.

Rămâi cu bine, draga mea,
de viață-nvățătoare,
lumina ce o port acum
e darul cel mai mare!

Vestitorul

A căzut în palma mea
Primul fulgușor de nea.
E plătând și speriat,
Dar se simte-ncurajat
De-o mulțime de steluțe
Îmbrăcate în rochițe
Dantelate, delicate,
De Crăiesse delegate
Să ne-aducă bucurie
Și o gamă de magie.

Ne învață fulgul acum,
De Crăciun, să fim mai buni.
Mai duioshi, mai generoshi,
La suflet mai luminoși!

Ana Șevciuc

Mă numesc Ana Șevciuc și am 14 ani. Sunt elevă la Liceul Teoretic „Alexei Mateevici” din or. Șoldănești. La școală merg cu plăcere, îndeosebi la orele de limba română și limba engleză. Iubesc să citesc. Îmi place dansul și muzica. Hobby-ul meu este să pictez și să scriu. Am început să compun poezii și povestioare de la vârsta de 8 ani. De atunci și până în prezent multe din poeziile și povestioarele mele au fost publicate în revista pentru copii *Tropoțel și Tropoțica*, în ziarul *Acasă*, în revista pentru copii și adolescenți *Noi*. Am participat la Concursul internațional „Călătorie în lumea poveștilor”, ediția a II-a, organizat de Biblioteca Națională pentru Copii „Ion Creangă” și am obținut *Mențiune*. În acest an am participat la Concursul literar „Limba Română este patria mea”, organizat de Institutul Cultural Român „Mihai Eminescu” și Consulatul General al României din Bălți, unde, de asemenea, am fost menționată. Sunt o fire liniștită, timidă, dar, totodată, activă.

Bunicuța

Bunicuța, dragă-mi ești,
Ca o floare din povești,
Ca o lună sclipitoare,
Ca o rază iubitoare.

Bunicuța, draga mea,
Eu sunt fericirea ta.
Ești a mea crăiasă soare,
Ești petala mea de floare.

Bunicuța, tu-mi ești stea
Și eu sunt sclipirea ta.
Mă cuprinzi cu-a ta lumină,
Care dragoste-mi închină.

Speranța

E singurul lucru uitat,
De lume prea rar pronunțat.
E singurul ingredient
Ce rareori este prezent.

Este încrederea în sine,
E și speranță, și lumină.
Este o taină, o minune,
Este un cântec fără nume.
Doar ea vorbește cu oricine
Și merge și pe căi străine.

Oaspeții Salonului „La Creangă”

Iulian Filip

(fragmente din cartea „Pâine de la iepure”)

Careva din ceruri Privește spre pământ

La fereastra deschisă spre pământ Domnul Dumnezeu, Sfântul Petrea și un buluc de îngeri privesc, ca la televizor, ceea ce se întâmplă jos. Și le place ceea ce văd.

– Doamne, cât de... cât de... mai pot fi oamenii!

– Taci, Sfinte Petrea, taci și odihnește-ți sufletul cu asemenea priveliști luminoase.

Îngerii înțeleg să reia judecata divină îngânând-o:

Priveliști luminoase
de stele născătoare –
în suflete, pe case
pacea să coboare...

Domnul Dumnezeu și-a trecut ușor palma la coada ochiului, culegând o rouă caldă și binecuvântând îngânarea îngerească:

– Amin!

Două pâini la o răscruce

Vine pe drumul lui omul cu o pâine mare, care – uluitor! – crește, tot crește în drumul mergătorului.

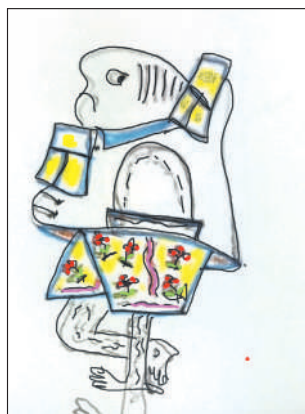
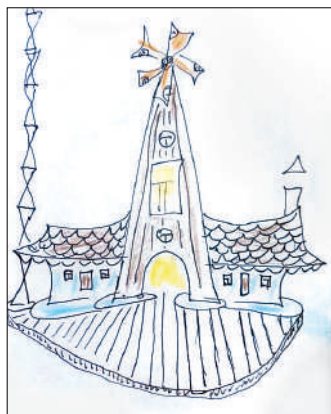
Vine pe drumul său și iepurele cu mândrețea de pâine, crescută și ea.

Parcă ar fi un tablou de nuntă cu schimbarea colacilor – frumoasă răscruce!

Oare de unde s-ar putea vedea cum, dintr-o parte, luminează cald fereastra cu patru capete ale frățiorilor îngrijorați (să le ajungă pâinică iepurașilor!) și din cealaltă parte – fereastra cu cei nouă iepurași care își fac griji (oare le-a ajuns pâinică copiilor?)...

Ce să mai vorbești... când ai asemenea copii, când ai asemenea iepurași...

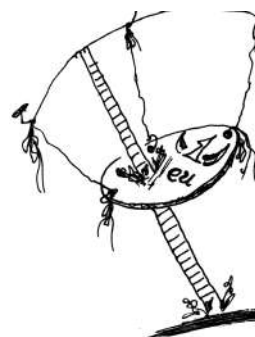
Se deschid cele două ferestre, se... des-pri-mă-vă-rea-ză și ceea ce se aude e un cântec cântat de toată lumea...

Pâinea împărțită –
lumea înfrățită.
Împărțirea pâinii –
creșterea luminii.
Râd-surâd gurițele –
se-nmulțesc pâinițele
pentru toți copiii:

de pâine să știe,
de pace să știe,
de frumos să știe –
bine să le fie,
bine să ne fie...

„... Iulian Filip este un autor multilateral (deosebit de prolific), dar și un traducător iscusit, dublat de un artist plastic de real talent. Facem această afirmație bazându-ne pe creația sa: poezie, poezie și teatru pentru copii, proză, publicistică, haiku, epigramă, lucrări științifice ținând de domeniul etnografiei și folclorului și, bineînțeles, creații plastice... Creațiile sale din acest palier al ludicului sunt pline de gingășie, de alint, de sfaturi binevenite pentru cei mai mici cititori. Iată, spre exemplu, descrierea atmosferei unei vieți de familie liniștite, așa cum o percepe poetul redevenit pentru o clipă copil: Am casă frumoasă, / că e casa mea. / Mi-i bine acasă, / mi-i dulce în ea. // Acasă am mamă / și tată eu am, / și-o viță de poamă / cu noi cea mai neam. // Acasă la mama, / acasă la tata / ce dulce e poama, / ce dragă mi-i poarta! // Ce vise frumoase / aici când te culci! / Ce pâine gustoasă! / Ce cântece dulci!”

(**Vasile Fluturul**, din volumul „Cu cărțile pe masă”, Ed. Princeps Multimedia, Iași, 2020)

Ion Anton

Gimnastică de-o viață

Când trupul ni se luminează de zi,
sufletul prinde a face gimnastică
la paralelele dorului,
la inelele logodnei,
la bara speranței;
sare peste calul-popii,
având drept trambulină
mireasma de tei...
Apoi urmează
săriturile în lungimea și înălțimea
destinului,
aruncarea discului lunii
dintr-un vis în altul,
întreceri la înot pe apa sâmbetei,
competiții la alergări
dintr-un anotimp al iubirii

la celălalt,
trageri la țintă
cu săgeți de secunde
din arcul unui ceasornic
ce se grăbește.
Iar la urmă,
trece la ridicarea halterelor –
sute de kilograme de păcate,
necazuri, deziluzii și alte greutăți
ale vieții,
stabilind un nou record mondial.
Și, bietul suflet,
când în sfârșit se spală pe ochi,
vede un trup ce de acum
amurgește.

„Ca să-l cunoști cu adevărat pe Ion Anton trebuie să-l citești printre rânduri, să-i pătrunzi mărturisirile subtile, metaforice: *Privește-mă dinăuntru/ Și ai să vezi ce templu frumos sunt,/ Împodobit cu icoane de femei sanctificate./ Nu, inima nu e fereastră, ci mai degrabă/ Un loc rezervat pentru tine./ De aceea aștept clipa potrivită/ Pentru ultima canonizare.../ Pentru cea din urmă icoană/ Inima.* («Ultima icoană»”.

Claudia Partole

Ianoș Țurcanu

Aforisme

- * Lacrimile unui copil sunt curate și dulci ca picăturile de rouă care cad primăvara, în zori, de pe trandafirii îmbobociți.
- * Începi să-ți realizezi visele în momentul când nu-ți mai pasă ce cred alții despre tine.
- * Și pașii mărunți te pot duce sus, în munți.
- * Cât e de simplu să scapi de întuneric: aprinzi lumina!
- * A visa să devii bogat fără a munci e ca și cum ai mulge vaca pe care n-o ai.
- * Când crezi că ai găsit răspuns la toate întrebările, e timpul să-ți pui întrebări noi.
- * Și pe drumul cel drept multă lume s-a rătăcit.
- * Un copil crescut cu vorbe frumoase și multă răbdare se va deschide ca o floare într-o zi cu soare.
- * Cea mai simplă, cea mai laconică, cea mai perfectă, cea mai genială și cea mai universală expresie este: „Te iubesc!”
- * Chiar dacă cerul nu e mereu senin, să știi că după nori veghează soarele.
- * E o diferență mare dintre „nu pot” cu semn de exclamare și „nu pot” cu semn de întrebare.
- * Succesul e ca un soare: răsare, încălzește și dispare.
- * E foarte greu să-l contrazici pe omul care tace.
- * În viață e ca în literatură: dacă nu corectezi prima greșală, te vei cufunda în altele.
- * Este pictor adevărat cel care poate reda aerul, liniștea și sufletul.
- * Ia exemplu de la ceas, el întotdeauna merge înainte.
- * Proza merge pe cărare. Poezia zboară peste mare.
- * Poetul este preotul frumosului.
- * Cel tăcut aude mult...

„Împărtășind taine și sugerând adevăruri pe care Poezia le poate întrevădea și dezvălui, poezia lui Ianoș Țurcanu închide în claritatea rostirii ei o continuă vibrație a nervilor și o solemnitate a emoțiilor care o caracterizează. Atmosfera de frumoasă irealitate, instinctul poetic ce-l conduce spre lumea fericită a cuvântului, gradarea subtilă a tensiunilor sunt tot atâtea calități ale acestor minunate poeme ce vin din Moldova...”

Ion Mărgineanu

Ioan Mânăscuț

Oul lui Brâncuși

Acum, dacă tot am descoperit că există dimensiunea „dincolo”, să vedem ce înseamnă dincolo?
Ce să însemne?
Mai nimic pentru noi aicea ființând!
Dincolo este întotdeauna în legătură cu orizontul. Face parte din orizont. Din partea cealaltă de orizont.
Și totuși – dincolo? Dincolo... Dincolo!

Dincolo este ceva rotund și ușor oval, după cum mărturisește și rostogolirea sunetului. Sie fiindu-și egal, întotdeauna egal de egal, și blând curbat spre orizont – ce formă poate să aibă decât formă de oval?

Este ca o idee de ou.

S-ar putea să fie ou.

Este chiar ou!

Și acesta este purtat de un val, de lumină val.

Acum, ce facem?

Se vine la ou și se adaugă suflet, lângă bănuț, că de acolo trebuie să înceapă creșterea aripilor.

De găză, de om și de cal, de ce avem la îndemână...

Da, să nu cumva să uit: mult suflet de pasăre, cât mai mult, pentru că zborul însuși este fundamental, suflet total cu respirație totală – înlăuntru și înafară: pasăre fără ou nu există!

Și de pește un pic, să nu uit, cu respirația lui din străfunduri, suflet fundamental și acesta, cum ar veni.

Legea echilibrului spune: cât pui, atâta ai. Nu-i cazul să vă zgârciți, dacă vreți să aveți ceva și dincolo. Dați cât puteți, căci aceasta este multul.

Dincolo, dacă nu se știe încă, și pentru ca veșnică învățatură să fie, se merge cu sufletul.

Brusc, atunci, și perfect egal, dincolo prinde deodată la viață. Și descoperim ceea ce s-a știut întotdeauna:

nu că oul este pasăre,

ci că totul este zbor!

***

Despre Constantin Brâncuși, ce să mai spun după câte s-au întâmplat?

Doar că este unul dintre cunosătorii profunzi ai spiralei. Brâncuși cunoștea lucruri esențiale despre esența spiralată a lumii și a vieții din ea.

Zice maestrul:

–Viața se aseamănă cu o spirală. Nu știm în ce direcție este ținta ei, dar trebuie să mergem în direcția pe care o credem cea justă.

Oricare dintre sculpturile lui Brâncuși are în ea ideea spiralei.

Și s-a cunoscut, mai cu întârziere, că spirala creației sale s-a îndreptat întotdeauna către unica țintă justă, aceasta fiind și cea mai greu de atins:

Sufletul nostru.

Care atingere are cu delicata spirală a luminii.

Constantin Brâncuși. *Muza adormită*.

„Proza lui Ioan Mănescu este de două ori romantică: prin nostalgia pentru Cer și alta pentru Pământ...”

Acad. Mihai Cimpoi

Educație fără hotare la bibliotecă

Trecerea bibliotecilor la activități *online*, ca o încercare de a menține relația cu cititorii și a spori interesul pentru serviciile lor, a deschis noi oportunități. Astfel, prin intermediul programului „Pași spre cunoaștere”, împreună cu Gimnaziul „Nicolae H. Costin”, ne-am alăturat proiectului „Ursulețul de pluș”, inițiativă al cărei generic este: „Educație *online* fără hotare”. E o experiență nouă și foarte interesantă. Am reușit, bunăoară, să realizăm o călătorie imaginară în *Universul Toamnei*, implicând copii de pe ambele maluri ale Prutului – Școala Gimnazială „Ștefan cel Mare” din Galați (învățătoare – doamna Daniela Balcan) și Gimnaziul „Nicolae H. Costin” din Chișinău (învățătoare – doamna Inga Tofan). În cadrul activității, elevii și-au demonstrat abilitățile în cunoașterea și exprimarea într-o limbă română frumoasă, precum și pasiunile față de fenomenele schimbătoare ale Naturii.

Cel mai memorabil eveniment pentru „ursuleți” a fost frumoasa întâlnire „Pe aripi de poezie” cu scriitoarea Claudia Partole. Impresionați de cunoștință, copiii au creat propriile ilustrații la câteva cărți de-ale autoarei, familiarizându-se cu ele deocamdată în varianta *online*: *Bună dimineața*, *Dimineață* și *Domnișoara Cineluța*. Cu ajutorul scriitoarei, cei mici au aflat unele secrete în ceea ce privește scrierea poeziilor. Împreună au învățat tehnica alcătuirii unui haiku. A fost o întâlnire de neuitat cu Poezia, dar și cu tot ce e frumos.

„Asemenea activități fac parte din fantasticul vieții noastre! Deși azi, grație tehnologiilor moderne, nu mai minunezi pe nimeni cu nimic, a fost o întâlnire pe care nu o voi uita niciodată. La un moment dat, am avut senzația că toți copiii – și cei din dreapta, dar și din stânga Prutului, erau în casa mea și, cel mai impresionant, n-aș fi fost în stare să-i deosebesc: care-s mai români!” – ne-a mărturisit emoționată scriitoarea. Apoi copiii au expediat la Biblioteca Națională pentru Copii „Ion Creangă” creațiile lor, iar curiozitatea și-au exprimat-o prin întrebările adresate doamnei Claudia Partole.

Deci, și *online* se pot face minuni la bibliotecă!

Rodica Gangura,

bibliotecar principal, BNC „Ion Creangă”

Programul „Fiecare copil merită o poveste”

Pandemia de coronavirus a redus accesul copiilor la bibliotecă, la activitățile de amploare organizate în colaborare cu instituțiile preșcolare și de învățământ primar. Pentru a ajuta copiii să rămână conectați la carte, lectură și bibliotecă, din ianuarie 2021, secția „Biblioteca Picilor” a BNC „Ion Creangă”, în parteneriat cu Rodica Busuioc-Pojoga, învățătoarea clasei I „C” a Gimnaziului nr. 7 din Chișinău, a lansat Programul „Fiecare copil merită o poveste” (o continuare firească a unui program cu același titlu inițiat de Asociația OvidiuRo). Prin intermediul programului, bibliotecarii continuă să fie alături de copii, să le mențină interesul pentru lectură, oferindu-le cărțile potrivite vârstei lor. Este important să le citim cât mai des copiilor, să ținem cont de alegerile și emoțiile lor.

De două ori pe lună, dna Rodica Busuioc-Pojoga și elevii dumneai citesc cărțile recomandate de bibliotecare, din care învață ce înseamnă iubirea, curajul, prietenia, pacea, dar și frica, invidia, cum să le deosebească și pe care să le accepte. Mai apoi discută cărțile citite. Alegerea titlurilor este dictată de dorința copiilor de a călători imaginar prin locuri și țări necunoscute, de a trăi emoții și situații diferite de viață. Cele mai solicitate cărți, pe care le propun și bibliotecarele, rămân a fi cele de povești. E știut că poveștile au menirea de a umple lumea copilăriei, mai ales în aceste timpuri dificile.

Angela Nița,

șef secție „Biblioteca Picilor”, BNC „Ion Creangă”

Cartea – punte între bibliotecă și cititor

„Eu citesc. Dar tu?” Așa a început discuția cu elevii mei despre necesitatea de a citi. Deși vizitele la bibliotecă nu pot fi organizate, așa cum obișnuiam s-o fac cu celelalte clase pe care le ghidam patru ani, am găsit o altă modalitate. Parafrazând un vechi proverb: „Dacă nu mergem noi la bibliotecă, vine biblioteca la noi”, am acceptat cu drag provocarea dnei Angela Nița de la Biblioteca Națională pentru Copii „Ion Creangă” și am dat start programului *Fiecare copil merită o poveste*.

De două ori pe lună (din ianuarie), împreună cu elevii, citim cărțile oferite cu drag de secția „Biblioteca Picilor”. Deja am reușit să citim și să discutăm cărțile: *Ziua în care a nins* de Ezra Jack Keats, *Madeline Finn și cățelul bibliotecar* de Lisa Papp, *Iarna. Pe cine a salvat bufnița* de Anita Loughrey și Daniel Howarth, *Ceasul* de Grigore Vieru și *Ursul păcălit de vulpe* de Ion Creangă.

Cuvintele nu pot reda emoțiile micilor cititori, care așteptau cu nerăbdare să răsfloiască, să recitească cartea prezentată. Contactul cu o carte, din păcate, nu poate fi realizat pe deplin *online*. În cadrul acestor activități copiii au desenat, au confecționat personajele preferate, au împrumutat și o modalitate de apreciere a performanțelor – prin steluțe și inimioare, pe care o realizăm.

Pandemia nu e un impediment în promovarea lecturii și în cultivarea interesului pentru diferite cărți!

Rodica Busuioc-Pojoga,
învățătoare, Gimnaziul nr.7, Chișinău

Dezvoltă-ți competențele digitale la bibliotecă

E bine cunoscut faptul că biblioteca susține și promovează lectura. Astăzi, în era digitală, când tehnologiile sunt parte integrată a vieții noastre, biblioteca vine și în sprijinul dezvoltării competențelor digitale.

Pe parcursul a trei ani, la Biblioteca Națională pentru Copii „Ion Creangă” activează clubul de inițiere în programare pentru copiii de 8-14 ani – *CodeLab*. Aici copiii învață să folosească productiv, creativ și util tehnologiile digitale. Având această experiență, secția „Mediateca” a bibliotecii, din anul 2020, s-a implicat în desfășurarea orelor de educație digitală în Școala primară nr. 82 (clasele a 3-a „A”, a 3-a „B” și a 3-a „D”) și Liceul Teoretic „Ac. C. Sibirschi” (clasele 1 „A”, 1 „B”) din municipiul Chișinău. Lecțiile sunt în format *online* și *offline*.

Pe parcursul orelor dezvoltăm la copii, prin învățare și joc, competențe necesare în era digitală. Copiii descoperă ce poate face computerul; ce limbă „percepe” și prin ce dispozitive putem comunica cu el; ce reprezintă memoria unui computer și cum sunt organizate datele. Prin crearea propriilor jocuri, copiii învață noțiunile de algoritm și program. Aceste lecții, după cum spune învățătoarea Olesia Cibotari, sunt „foarte interesante, atractive, utile și captivante”.

Unul din obiectivele principale ale educației digitale este utilizarea tehnologiilor într-un mod sigur. Copiii învață care sunt riscurile și pericolele Internetului, ce înseamnă o informație publică sau privată și de ce trebuie să fim responsabili în mediul *online*.

Ne bucurăm să vedem că participanții la acest proiect sunt foarte implicați în activitățile noastre. Iată câteva păreri și impresii ale acestora:

„Eram nerăbdători, curioși și entuziasmați să începem cursul. Aceste emoții pozitive le simțim de fiecare dată când trebuie să începem conectarea online. Dna Lolita ne comunică cu mare drag, foarte clar și explicit fiecare informație. Lecțiile sunt captivante și excelent structurate. Informațiile prezentate elevilor sunt corecte atât din punct de vedere științific, cât și metodic. Suntem încântați de oportunitatea de a avea această colaborare!” (Colectivul de elevi și părinți ai clasei a 3-a „B”, împreună cu învățătoarea Nadejda Gherb).

„Din partea întregii clase vă mulțumesc mult pentru răbdare, muncă, dăruire, atenție, profesionalism și grija pe care ni le-ați oferit în acest minunat parteneriat. Suntem nespuse de bucuroși că am avut posibilitatea să vă cunoaștem. Ne sunteți dragă, copiii vă iubesc mult.” (Galina Antoniu, învățătoarea clasei a 3-a „A”).

Biblioteca Națională pentru Copii „Ion Creangă” este deschisă pentru noi parteneriate educaționale, deoarece împreună suntem mai puternici și rezistenți în fața noilor provocări.

Lolita Caneev, șef secție „Mediateca”
Tamara Croitoru, director adjunct interimar, BNC „Ion Creangă”

Infinitul Creangă

*„Vreau să vă iau de mână,
Ca să hoinărim prin Humulești...”*
(Ianoș Țurcanu)

De câte ori „răsfoim” paginile vieții, retrăim cu nostalgie anii frumoși ai copilăriei nevinovate, când mama sau bunica ne pregăteau intrarea în lumea cea mare cu „a fost odată...”, vrăjindu-ne cu poveștile pline de înțelepciune și bunătate ori cu *Amintiri din copilărie* de Ion Creangă.

Festivalul „Zilele Creangă”, ajuns la ediția a XI-a, s-a făcut mai „viguros”, mai „puternic”, mai „prietenos”. Asemenea lui Făt-Frumos, în pofida tuturor restricțiilor dictate de pandemie, ne-a adus sentimentul de victorie și bucurie în lupta cu „zmei” nevăzuți. În jurul Cărții lui Creangă s-au adunat, virtual, scriitori, cercetători, copii și tineri, pentru a-l cinsti pe marele povestitor al neamului cu floarea neuitării. E un miracol de poveste să faci ca în aceste zile să se întâlnească în jurul operei lui Creangă atâta lume frumoasă.

Festivalul a început cu depuneri de flori, concomitent, la bustul sfântosului bunic din Humulești de pe Aleea Clasicilor din Grădina Publică „Ștefan cel Mare”, Chișinău și în Parcul Copou din Iași. Scriitorii Iulian Filip, Claudia Partole, Ianoș Țurcanu, Nicolae Rusu, dr. hab. Adrian Ghicov, Claudia Balaban, director de onoare, și Eugenia Bejan, director general al Bibliotecii Naționale pentru Copii „Ion Creangă”, împreună cu echipa de bibliotecari, au adus un omagiu clasicului literaturii române, cunoscut și tradus în multe limbi ale lumii.

La Institutul de Filologie Română „Bogdan Petriceicu-Hasdeu” a avut loc, *online*, simpozionul „Ion Creangă: lumea lui și lumea noastră postmodernă” (moderator dr. hab., conf. univ. Nina Corcinschi, director al Institutului), la care au participat academicianul Mihai Cimpoi, doctorii în filologie Dumitru Apetri, Oxana Gherman, Olesea Gârlea, doctoranda Liliana Botnari, Valentin Talpalaru, scriitor, jurnalist, muzeograf la Muzeul Național al Literaturii Române de la Iași; echipa de la Târgu Neamț, Humulești, Pipirig, în frunte cu strănepoata scriitorului din Humulești, scriitoarea Olguța Creangă-Caia, însoțită de pr. Adrian Stănică de la Biserica „Sf. Gheorghe” din Stânca-Pipirig, Vasile Lulu Roșu, director TVN Târgu Neamț, Lidia Richter, directorul Bibliotecii Târgu Neamț, Gabriela Secheșan, interpretă, scriitoarea Irene Postolache din Bușteni (România) și multe alte personalități, care au venit cu noi comunicări în domeniul cercetării operei lui Ion Creangă. Un moment special al programului Festivalului a fost oferit de duetul mezzo-soprana Claudia Caia și Olga Caia Murariu, care a interpretat „*He shall feed his flock*” din oratoriul „Messiah” de Georg Friedrich Handel.

În cadrul Colocviului „Ion Creangă al meu”, gânduri frumoase au rostit scriitorii Ion Anton, Iulian Filip, Claudia Partole, Ianoș Țurcanu, Titus Știrbu, Valentin Talpalaru, Olguța Creangă-Caia, profesorii de la liceele „Socrate”, „Ion Creangă”, „George Meniuc”, „Mircea Eliade” „Gheorghe Asachi” din Chișinău. Un rol important au avut elevii, ghidați de părinții lor profesori, precum au făcut-o cei de la Liceul „Socrate”: Paula și Adrian Ghicov, dr. hab., conf. univ., Nicoleta și Angela Mardari, profesoară de limba română, Dragoș și Natalia Ilescu, profesoară de limba română, Marius și Mariana Isacov, profesoară de limba engleză. Într-un mod creativ, ingenios, l-au făcut prezent pe Creangă tehnologiile digitale. Colocviul „Creangă al meu” poate fi urmărit pe pagina de Facebook a BNC „Ion Creangă” .

În cadrul Festivalului „Zilele Creangă” s-au înscris medalionul „Vocea copilăriei eterne” organizat de Biblioteca pentru Copii „Ion Creangă” din Orhei, Parada povestitorilor „Hai mai bine despre copilărie să vorbim”, ediția a VI-a, la care și-au dat concursul 42 de elevi, realizând înregistrări video cu întâmplări captivante, interesante din copilăria lor sau a părinților, bunicilor.

Prin tradiție, Biblioteca Națională pentru Copii „Ion Creangă” este un promotor al culturii, o dovadă în plus fiind și acest festival durabil.

Cor. almanahului „La Creangă”

Lansare de carte

Șezătoare în jurul cărții *Covorul cu bujori*

La Biblioteca Națională pentru Copii „Ion Creangă”, în cadrul Salonului literar-artistic „La Creangă”, a avut loc, în format *online*, o lansare de carte deosebită. E vorba de *Covorul cu bujori*, poezii de Irina Nechit și ilustrații de Teodora Vasiliu, nepoțica autoarei.

Eugenia Bejan, director general al BNC „Ion Creangă”, în cuvântul de salut, a vorbit despre rolul pictorului în crearea unei cărți: „Ilustrațiile fac cartea mult mai atractivă, îmbogățesc imaginația copilului...”.

Deși cartea Irinei Nechit nu este la prima lansare, Claudia Partole, moderatoarea evenimentului, a menționat că o carte bună poate fi „botezată” de mai multe ori, iar *Covorul cu bujori* ne aduce aminte tuturor de copilăria pe care fiecare o poartă întreaga viață într-un colțișor al sufletului. Pictorița Violeta Zabulica a observat, cu ochi de pictor-ilustrator, talentul deosebit al Teodorei, dovadă fiind „felul cum își plasează compoziția în pagină, cum își alege culorile... Un asemenea talent, a menționat distinsa pictoriță, trebuie încurajat și dezvoltat.” Doamna Claudia Balaban, director de onoare al BNC „Ion Creangă”, a sfătuit-o pe Teodora să-și înmulțească harul și i-a făcut o invitație: să vină la vară, împreună cu bunicuța ei, în ospetie la „Insula cu flori”, grădina pe care o are dumneaei. Să picteze pădurea și să se inspire de la trilul păsărilor.

Eugenia Andronic, șefa Secției pentru public „Licurici” și bibliotecara Valentina Popescu i-au invitat la eveniment pe elevii din clasa I de la Liceul Teoretic „Minerva”, care au venit însoțiți de învățătoarea lor, dna Emilia Budacu. Copiii au recitat poezii din carte, au adresat întrebări autoarelor, totodată, au prezentat albumul cu propriile creații inspirate din poeziile Irinei Nechit. Cei mai creativi au fost Ariana Creciun, Sabina Nicolenco, Marin Godiac, Olga Boldurescu, Gabriel Carp, Laura Lâsenco, Marin Donici.

Copiii au fost curioși să cunoască mai multe despre tânăra pictoriță. Astfel, au aflat că Teodora Vasiliu pictează de la doi anișori, studiază și muzica la Școala de Arte „Alexei Stârcea”. În cadrul întâlnirii, Teodora le-a prezentat o expoziție cu desene de-ale ei, apoi le-a cântat la pian. „Dorim ca acest *Covor cu bujori* să ajungă, ca un covor zburător, prin toate satele, bujorii roșii să fie un fel de armă împotriva pandemiei”, a mărturisit tânăra pictoriță.

Scriitoarea Irina Nechit a remarcat faptul că volumul ei de poezii, ilustrat de nepoțică, a ajuns în mai multe localități din republică și, astfel, copiii au posibilitatea s-o citească. Autoarele i-au mulțumit poetului Vasile Romanciuc pentru că le-a binecuvântat manuscrisul *Covorul cu bujori*, care a apărut la Editura Prut.

A fost un fel de șezătoare cu poezii, cântece, muzică, desene, ghicitori și multă voie bună.

Cor. almanahului „La Creangă”

O carte țesută la patru mâini

În copilărie am văzut, de multe ori, cum se țese un covor. De obicei, lucrează două persoane. Asta, inexplicabil, mă duce cu gândul la un pian din care înflorește o melodie cântată la patru mâini...

La patru mâini e țesut și *Covorul cu bujori*. Versurile Irinei Nechit și desenele Teodorei Vasiliu, foarte talentata nepoțică a poetei, creează o adevărată atmosferă de basm.

Aici, la lumina unui licurici, ariciul „scrie-o poezie”. „Un creion cam supărat” se întâlnește pe stradă cu „o fetiță talentată”, cu ajutorul căreia simte că „va desena mai bine”. Pe zăpadă, urmele păsărilor sunt „o dantelă-adevărată”. „Fluturii călătoresc în avion”. Piticii „fac publicitate la ciocolată”. Și multe-multe alte lucruri mai puțin obișnuite.

După mine, cuvintele care exprimă esența poeziei pentru copii a Irinei Nechit sunt *prospețime, uimire, naturalețe, bucurie*. Îmi place mult cartea. Pentru că în ea „Văd o horă de culori/ pe covorul cu bujori,/ inima mi-o simt ușoară,/ parcă saltă, parcă zboară...” O superbă muzică a cuvintelor și culorilor.

Felicitări din toată inima!

* * *

Stau pe Marte
și mă uit în carte,
dorul mă străbate,
Pământu-i departe.

Hăul mă desparte
de flori parfumate,
de crengi legănate,
de ierburi înalte.

Cu priviri deșarte,
cu timpane sparte,
stau acum pe Marte
între roci roșcate.

Cu drag, Vasile Romanciuc

Cu gândul la moarte,
cu ochii în carte,
cu un șal pe spate
frig îmi este foarte.

M-aș plimba pe Marte
cu priviri turbate,
dar mă uit în carte,
citesc mai departe.

Irina Nechit

Andreea Guzun

Într-o zi am întâlnit o fetiță...

Părea soră cu Micul Prinț. În ochii ei mari și albaștri cum e cerul de vară am văzut reflectată imaginea Lumii. Spre deosebire de Micul Prinț, care doar adresează întrebări fără a răspunde dacă-l întrebi, minunea de copilă mi s-a prezentat astfel:

Mă numesc Andreea Guzun, elevă în clasa a 4-a „C” la Liceul Teoretic „George Călinescu” din Chișinău. Sunt o fire sociabilă, creativă și ambițioasă. Îmi place dansul și muzica (sunt membră a Studioului Muzical-Coral „Lia Ciocârlia”). O pasiune aparte a mea este lectura. Cărțile mele preferate sunt „Isprăvile lui Guguță” de Spiridon Vangheli, „Minunata călătorie a lui Nils Holgersson” de S. Lagerlöf și „Matilda” de R. Dahl.

Sunt exact cărțile care m-au impresionat și pe mine! Andreea mi-a mărturisit că scrie un „roman”. Vă imaginați cât de curioasă m-a făcut. Am rugat-o să-mi citească și a fost de acord. Mi-a plăcut, m-a intrigat. La rândul-mi, i-am cerut permisiunea să publicăm un fragment din lucrarea ei în revista noastră. Iată-l! Sincer, aș vrea să aflu părerea voastră și dacă sunteți curioși să aflați cum, totuși, ajunge furnica Andreei la Paris... Eu mor de nerăbdare să aflu!

Claudia Partole

O furnică în Paris

(fragment)

Capitolul 1

Bună! Sunt Olivia, sunt o furnică. Am patru luni (adică 30 de ani de om). Acum lucrez ca bonă pentru copiii din mușuroiul nostru. Când aveam două luni, adică 15 ani de om, lucram constructor. Aveam un program foarte încărcat. Mă trezeam la 5.00 dimineața și lucram până la 6.00 seara. Acesta era programul meu de luni până sâmbătă. Duminica ziua mă odihneam, căci noaptea intram în tura de trei ore: de la 21.00 până la 23.00. În timpul liber îmi plăcea să stau în pat și să mă odihnesc – nu să dorm, pentru că furnicile nu pot dormi (mi-aș dori să știu cum e să dormi, cred că e super!?!). Scriu în jurnal și mă ocup de hobby-ul meu – inventez lucruri. Dacă v-am intrigat, faceți-vă comod și ascultați-mă.

Capitolul 2

După cum v-am zis: munceam mult. Oboseam foarte tare. Veneam la mine în cameră transpirată și epuizată. Mă trânteam în pat și mă odihneam. Îmi doream tare mult o vacanță ca lumea. Visul meu era să ajung la Paris. Citisem despre acest oraș în enciclopedii. Din păcate, o regulă din mușuroiul nostru zice: „Legea 135. Contra – voyage-uri: nicio furnică din mușuroi nu are voie să meargă în vacanță în vreun sat, oraș, capitală, țară, continent ș.a.. Încălcarea acestei legi se pedepsește cu schimbul de meserie.” Mie nu-mi păsa. Voiam o vacanță deosebită. Puteam deveni prima furnică din mușuroi care încălca această regulă. Doar că exista o mică problemă: nu știam exact cum să fac să ajung în Paris. Da, știu la ce vă gândiți: să fie asta „o problemă?!” E, de parcă ai vrea să faci o pizza, dar nu ai ingredientele necesare. Mai aveam de gândit la asta...

* * *

Mai Țineți minte când v-am zis că hobby-ul meu este să inventez lucruri? Ei bine, până a-mi încolți visul, inventasem o catapultă. Iată cum funcționa: era un fotoliu instalat pe o placă cu roți (bineînțeles, un fotoliu de dimensiuni pentru furnici) și o manetă. Când trăgeai de manetă, fotoliul se ridica imediat, se înclina înainte și arunca greutatea de pe el. Sau, cel puțin, așa trebuia să funcționeze. Încă nu-l testasem, dar după calculele mele trebuia să funcționeze. În weekend aveam să-l testez. Nu știam cum, dar bănuiam că, de fapt, catapultă va face parte din planul meu de a ajunge la Paris.

Capitolul 3

Țin minte bine ziua aceea. Era vineri. Eu îmi făceam treaba și mă gândeam cum aş putea ajunge unde-mi doresc. Deodată am văzut pe poteca din pădure o gigantă și doi giganți. Unul dintre ei era scund, iar celălalt mai înalt. Giganta avea înălțimea gigantului înalt. Am presupus că gigantul și giganta înaltă sunt părinții gigantului mai scund. Aveam dreptate! Cei trei giganți au venit foarte aproape de mușuroiul nostru, care era camuflat de iarbă. Giganta a scos o pătură dintr-o geantă și a așternut-o jos, pe iarbă.

* * *

Vreau să vă mai spun ceva. Giganții își zic oameni. Gigantele adulte se numesc femei, iar gigantele copii își zic fete. Giganții adulți se numesc bărbați, iar giganții copii – băieți. Noi, insectele, le zicem giganți și gigante, pentru că sunt de cel puțin o mie de ori mai înalți decât noi, dar pentru a vă fi mai ușor să mă ascultați, am să le zic și eu oameni.

* * *

Așadar, unde rămăsesem? A-a-a, da! Giganta, adică femeia, scoase o pătură și o puse aproape de mușuroiul nostru. Toți trei s-au așezat pe așternut. Femeia spuse:

– Abia aștept să mergem la Paris!

Ia stai! Paris!?! Mi-am lăsat baltă munca și m-am apropiat de familia de oameni, ca să ascult.

– Olivia! Vino aici imediat!

Cel care mă striga era Max. El e constructor-șef în mușuroiul nostru. Auzindu-l, am fugit și m-am ascuns după familia de oameni, așa încât Max să nu mă poată vedea. Acesta mă căuta, dar eu mă ascusesem foarte bine. Ascultam atentă discuția oamenilor.

– Și eu, mami, aștept cu nerăbdare! Va fi super! Vom mânca croissante și baghete, vom trece pe sub Turnul Eiffel, vom merge la Luvru și vom vedea-o pe Mona Lisa!, spuse băiatul.

Suna fascinant! Ascultam discuția cu urechile ciulite...

Simi Ion Xenofontov

Simi Ion Xenofontov este elev în clasa a VI-a la Liceul Teoretic „Spiru Haret” din Chișinău. Pasiuni: îi place să admire natura, să citească, să deseneze, să navigheze pe Internet. Îi place foarte mult să asculte și să noteze întâmplări curioase din viața oamenilor. Cele mai interesante istorioare le pictează. Astfel, i-a apărut prima carte cu povestioare din copilăria bunicii. A doua carte, *Piațahazlia* (istorii bazate pe fapte reale), este curioasă prin istorioarele „culese” din piețele Chișinăului. Simi Ion mărturisește că și-a dorit să surprindă și să povestească, în stil umoristic, atât cultura, cât și non-cultura din piețele comerciale ale urbei noastre.

Bomba lui Reagan

În sat se zvonea că va veni un „împărat” american foarte rău pe nume Reagan și va pune o bombă de va exploda toată localitatea. Bunica Ileana începuse să-și facă cruce la tot pasul și să tot bată mătânii. Gospodinele din sat, în schimb, „scriau” pe pâinea, care urma să fie pusă în cuptor, cu vântul „Pace” sau mai coceau și *hulubași*, simbol al păcii.

Lidia, sora tatei, cu 10 ani mai mare decât el, i-a pus pe cap o cravată pionierească de culoare purpurie, a ieșit la poartă și a început să plângă în hohote, deoarece ea, de bine de rău, mai văzuse lumea, dar el – nu, și viața urma degrabă să se termine.

Zvonul despre bomba lui Reagan s-a transmis și în satele vecine. Într-o localitate aproape de satul natal al tatei, un băiat din clasele mai mari a început să strige pe coridorul școlii că adună câte 10 copeici (bani pe care îi primeau copiii de la părinți ca să-și cumpere de mâncare) în Fondul Păcii, împotriva bombei lui Reagan. După ce a strâns o grămadă de bani, „întreprinzătorul” s-a dus fugulița la cantina școlii și a cumpărat toate pateurile, pe care a început să le înfulece în fața copiilor. Astfel, toți cei care și-au jertvit bănuții și-au dat seama că gologanii lor s-au transformat în pateurile păcii!

Până la urmă „împăratul” Reagan s-a adeverit a fi cuminte și nu a mai aruncat nicio bombă! Cei care în schimb au trăit pe vremea lui, cum a fost tata, au învățat niște lecții de viață, cum s-ar zice: din greșeală în greșeală, spre victoria finală! De altfel, de curând, am aflat că cel de-al 40-lea președinte al SUA, Ronald Reagan, când își făcea studiile la liceu, a fost salvamar și a salvat 77 de oameni.

Dumănică cea inteligentă

Într-o zi, familia tatei a cumpărat o văcuță pe care au numit-o Dumănică. Aceasta era micuță și neastâmpărată. Până a se face mare, a fost crescută cu laptele cumpărat de la vecini. Iarna, în schimb, pentru a fi protejată de frig, Dumănică a fost adusă în casă. Tata o îngrijea ca pe un copilaș drăgălaș. Înainte de culcare vițelușa dădea cu piciorul, gest apreciat ca un gen de rugă. Când a mai crescut, tata a încercat să înhame vițelușa la sanie, ceea ce nu prea i-a plăcut și i-a răspuns dând supărată și nervoasă din copite: mă rog, ea e văcuță, nu căluț!

În pofida tuturor năzbâtiilor tatei care-i veneau în cap galopând, vițelușa se atașase de el. Într-o bună zi, Dumănică a mâncat cartea de povești pe care o citea tata. De-atunci a devenit foarte ageră și inteligentă. Odată, când a dus-o tata pe o pășune mănoasă să păască, au dat de un ditamai bou urias, care era cât pe ce să-l ia în coarne pe tata, dar Dumănică i-a sărit în față și i-a tăiat pofta.

La câmp, dând de mulți copaci fructiferi, Dumănică își întindea botul la fiecare și se înfrupta cu nesaț din rodnicia lor. Îi mai plăceau și florile pe care le mânca cu tot atâta poftă, ca și fructele. Tata și acum e în dilemă, oare ce îi plăcea în flori: gustul sau mirosul?!

Ceea ce nu-i plăcea văcuței erau câinii, mai ales dacă încercau să-i treacă domeniul. Îi alunga pe toți din împrejurimi, de ziceai că ea însăși era un câine. Slăbiciunea ei erau totuși pisicile, pe care le lungea cu limba-i aspră și ușor umedă.

Într-o zi tata și-a luat o carte și a dus vaca la păscut. A început să citească captivat, iar Dumănica șmecheră se uita cu un ochi în carte (în mod special la imagini!), iar cu altul la tolba cu merinde a tatei. A dat cu botul până a desfăcut geanta și a înghițit toată mâncarea, tata rămânând flemând în ziua aceea. Cu toate acestea, ziua nu a trecut în zadar, pentru că spre seară Dumănica i-a răsplătit cu vârf și îndesat pe cei de-ai casei, umplând la mulsoare căldarea cu laptele-i spumos, dar și băgându-și, la final, copita în găleată. Ei, laptele nu s-a mai pierdut, fiind dat la porci și la pisici, care tare s-au mai lins pe boturi. Bine că tata a reușit, ca de obicei, să bea câteva gături de lapte direct de la țâța vacii!

Când tata o mâna pe Dumănica spre cireadă, pe drumul denumit Promenada Vacilor, deseori o întâlnea pe baba Tanea, care o ducea pe Florica ei la cireadă. Atunci, tata îi zicea politicos: *Bună dimineața, tușă Tanea!* și mergea mai departe. Între timp, pe drum se mai întâlnea cu colegii de școală și mai stăteau la taclale, iar baba Tanea îl întrecea. Apoi tata o ajungea și iar o saluta. Ajuns la destinație o lăsa pe Dumănica în cireadă și se întorcea înapoi, văzând-o iar pe bătrână, evident, îi mai ura o dată zi bună! Intrând pe la magazin să cumpere pâine, baba Tanea îl ajungea din urmă la alimentară și tata iar o saluta. Drept răsplată la cumsecădenia tatei, baba Tanea îl servea pe tata cu bomboane și nuci și tare îl lăuda că dă binețe la oameni.

Radioul era atributul omniprezent în viața tatei, căruia îi plăcea să-l asculte. Odată a observat că Dumănica oferea o cantitate de lapte mai mare atunci când în preajmă era și aparatul de radio din care se revărsa muzică. Dar, cantitatea de lapte creștea nu la orice muzică, ci doar la cea clasică, în special a lui Beethoven.

David Cebotari

Un mic mare talent

David Cebotari este un băiețel plăcut chiar de la prima vedere. Te cucerește prin seninătatea din privirea-i blândă, care redă o inteligență aparte. Are un zâmbet senin, care îi împodobește fața de copil. Tot așa sunt și cele șase povestioare din culegerea *O altfel de vacanță*, semnată de el. Este o cărțuie adresată semenilor săi, dar pe care o citesc cu plăcere și maturii. A apărut în toamna anului 2020, la Chișinău, Editura CEP USM. Am citit cărțica și am propus-o spre lectură și micilor noștri cititori. A fost primită cu bucurie de toți, datorită tematicii actuale, dar și modului de redare a evenimentelor. Este o carte despre copilărie, care își are și ea problemele sale, chiar dacă adulții nu le observă...

Nina Bejan,

bibliotecar principal, Biblioteca pentru Copii Drochia

Băltoaca

(din cartea *O altfel de vacanță*)

...Fiind născut la oraș, nu prea am avut ocazia să văd cum se duce vaca la cireadă sau cum se pasc bobocii pe toloacă, lucru firesc pentru copiii crescuți la țară. Într-una din zilele de vară, fiind în vizită la buneii, am avut ocazia să fiu eu cel care aduce vaca de la cireadă acasă. Mai bine zis, l-am ajutat pe prietenul meu de la țară, Mihai. Adusul vacii și păscutul bobocilor era obligația lui.

Curios de cele ce urmau să se întâmple, m-am înarmat cu un ciomag, ca nu cumva să am surprizi-

ze din partea vreunei vaci, și am pornit împreună cu Mihai. Vecinii bunicilor, văzându-mă cu dârjaua în mână, mă întrebau curioși unde merg și mare le era mirarea să audă că merg să aduc vaca de la cireadă. Eu, băiat de la oraș, și, când colo, să aduc vaca de la cireadă...

Ziua aceasta o să-mi rămână pentru mult timp în memorie... Discutând despre lucruri importante, căci și noi aveam o mulțime de preocupări, am ajuns în vale, unde trebuia să întâlnim văcuța. Și ca să vedeți! De undeva a apărut un câine, care s-a repezit lătrând la vacă. Ori eu fricos, ori câinele curajos, dar și văcuța speriată, am cam luat-o toți la sănătoasa! Câinele după vacă, iar eu înaintea lor și... dintr-odată... bah!!! Aterizez într-o băltoacă rămasă după ploaia de ieri. Într-o clipită eram din cap până în picioare numai nămol. Să mă fi văzut voi cum arătam! Ei, dar cum arătam, mai trecă-meargă, iată mirosul era insuportabil. Se îmbibase în haine și asta mă deranja cel mai tare.

Cum să fiu văzut de vecini în ce hal am ajuns?! Apoi, calea-valea de aceștia, dar îmi era frică de ce avea să zică mama și tata... Și m-am pornit la râul din apropiere. Îi zice Cubolta, traversează satul buneilor și îl împarte în două părți. Am alergat ca să-mi spăl negreața de pe picioare. Nu mai știu cât timp am pierdut tot străduindu-mă din răputeri să mă curăț. Ce să vă zic, de spălat m-am spălat eu cu chiu cu vai, dar iată mirosul de băltoacă se îmbibase de-a binelea în haine. Vai de capul meu! Când am considerat că sunt suficient de curat, pentru a nu atrage atenția celor din jur, am luat-o încet spre casă, mânănd încet văcuța. Dar, totuși, de ochiul vecinilor nu am scăpat. Ei, vecinii ca vecinii, dar iată întrebările lor adresate pe sub mustați mă supărau cel mai tare. Necăjit, și tot gândindu-mă la explicațiile pe care urma să le dau părinților, mă întorceam acasă... La bunii mei buneii!

Victor Răzmeriță

Victor Răzmeriță este elev în clasa a IV-a „B”, Liceul de Creativitate și Inventică „Prometeu-Protalent”. Este pasionat de literatura fantastică, preferă seturile Lego, meșterind tot felul de jocuri. În vacanțe, joacă fotbal cu prietenii, colectează cartele cu cei mai îndrăgiți fotbaliști ai lumii, este un bun prieten cu animalele de companie.

Istoria unei prietenii

Era o zi însorită de primăvară. Aveam pe atunci poate vreo doi anișori. Ne plimbam cu mămica prin parcul central din orașul Glodeni. Deodată, la tulpina unui copac mare, am zărit un cățeluș. Micuț, un ghemotoc negru cu pete albe. Mămica a zâmbit și a zis: „Uite, Victoraș, cât e de frumușel, oare cine l-a adus aici și l-a abandonat?” Cățelușul ne privea curios. Mămica a rupt din pâinea cumpărată și mi-a dat mie bucățica. Eu m-am apropiat de cățel să-i dau de mâncare, dar el se ridică și se porni spre mine. I-am lăsat bucățica lângă tulpina copacului.

Mergeam cu mămica și ne tot uitam în urmă. Cățelușul venea după noi. Ne-a însoțit până acasă. Am intrat în ogradă, iar el a rămas după poartă. I-am povestit întâmplarea bunicii Maria. Bunica m-a ascultat și a zis: „Păi, dacă a venit până aici, deschideți-i poarta și lasă-l să intre la noi, va fi câinele familiei...”

S-a bucurat și fratele mai mare Mihai. I-am dat numele Bobic. A crescut mare, e un câine frumos și păzește casa bunicilor, iar când venim în vacanțe, el ne aleargă înainte bucuros. Dacă ar putea vorbi, la sigur ar spune: „Mulțumesc că mi-ați dat șansa de a avea o familie. Sunt fericit!”

Vernisaj

Culoare și lumină

Biblioteca Națională pentru Copii „Ion Creangă” a găzduit expoziția de ilustrații de carte „Pe aripi de hârtie prin basme și poezie” a pictoriței Stela Damaschin-Popa. În anul 2016, Stela Damaschin-Popa a fost apreciată cu Diploma de Onoare IBBY pentru ilustrațiile la cartea *În cămașă de cireașă scrisă de Arcadie Suceveanu*. Autorul cărții a menționat: „Stela Damaschin-Popa a adăugat culoare, lumină și sens poeziei mele”.

Cartea destinată copiilor trebuie să fie atrăgătoare, să capteze atenția micului cititor prin ilustrațiile sale. A ilustra o carte pentru copii nu e atât de simplu și nici ușor.

Stela Damaschin-Popa mărturisește că se află mereu în căutare, iar cărțile propuse pentru ilustrare nu le ia la întâmplare. Mai întâi citește textul. Uneori recitește manuscrisul de câteva ori ca să prindă o idee, ca să înțeleagă mai bine personajul principal. „Munca ilustratorului e migăloasă, cere multe cunoștințe, aplicare a diverse tehnici. E nevoie de liniște și maximă concentrare atunci când lucrezi. Mă simt ca un actor, care poartă cu sine eroul pe care-l joacă”, spune pictorița.

Cărțile ilustrate de Stela Damaschin-Popa sunt deja bine cunoscute publicului cititor: *Întrebări colorate*, *Cartea cu păsări* de Arcadie Suceveanu, *Soarele de acadea* de Aurelia Borzin, *Regele cel înțelept*, *Sofia Pădădia*, *Îngerii mării*, *Semincioara fermecată* de Stela Popa, *Templul Bunătății* de Aurelian Silvestru, *Învățămintele din vorbă cuminte* de regretatul Aurel Scobioală etc. Colaborează cu autori din Rusia, România și alte țări. În prezent lucrează la mai multe proiecte interesante. E vorba de colaborarea cu scriitorul Alex Donovici din România, coautorul proiectului „Poveștile Cristinei”, seria de carte „Țup”. Un alt proiect este cel cu Editura ARC din Chișinău. Despre activitatea sa Stela Damaschin-Popa vorbește cu multă dragoste și pasiune. „Armonia dintre text, ilustrații, aranjarea în pagină și un tipar calitativ dă naștere, cu siguranță, unei cărți bune”, susține ilustratoarea.

BNC „Ion Creangă” a organizat și o întâlnire *online* cu Stela Damaschin-Popa. Eugenia Bejan, director general al instituției, moderatoarea evenimentului, a remarcat că pictorița se află într-o permanentă căutare, pentru a atrage copilul la lumina cărții. Violeta Diordiev-Zabulica, profesoara Stelei Damaschin-Popa de la Academia de Muzică, Teatru și Arte Plastice, unde și-a făcut studiile, a menționat: „Mă bucur că și-a găsit locul ei în grafica de carte și face parte dintre puținii ilustratori care lucrează cu succes în acest domeniu.” Amintiri din anii de școală a depănat la această întâlnire virtuală, dar emoționantă, Lidia Josu, colegă de școală. Despre o eventuală colaborare de creație a vorbit Iulia Iordăchescu de la Editura ARC.

Ilustrațiile Stelei Damaschin-Popa răspund așteptărilor consumatorului de carte bună și frumoasă și captează privirea micului cititor.

Tamara Pereteatcu

Oaspeții Salonului „La Creangă”

Mircea Grecu

Mircea Grecu este președinte al Centrului Internațional de Prevenire și Informare în Domeniul Adicțiilor, licențiat în Psihologie (Universitatea București, 2000), autorul cărților „Eseuri psihologice despre poezie sau un remediu pentru profilaxia insuficienței sentimentale și spirituale”, „Drogurile legale și adolescența”, „În căutarea fericirii pierdute”, „Ghetuța și Papucel”, „Căpcăun cel Fioros”, „Ursulețul Marmi”, „Petrică și extraterestrii” și a altor studii și articole științifice în domeniul adicțiilor. Culegerea de povești terapeutice „În ospete la ursulețul Marmi” a obținut Premiul special al Ministerului Educației, Culturii și Cercetării al Republicii Moldova în cadrul ediției a XXII-a a Salonului Internațional de Carte pentru Copii și Tineret din Chișinău.

Povestea unui Virus viclean

Odată, dar nu prea demult, într-un oraș se oploși un Virus. Era foarte mic, aproape neobservabil, acoperit în întregime cu tentacule ghimpoase. Oamenii îl ocoleau, căci le era tare frică de el. Se zvoinea că n-a mai fost de când e lumea un asemenea virus periculos. De aceea toți se fereau cum puteau de el: își puneau măști de protecție, se spălau cât mai des pe mâini...

– Ăsta-s eu și nu aveți ce-mi face! se lăuda Virusul, mișcându-și amenințător țepușele ascuțite. Era atât de încrezător în propria putere și superioritate, încât și-a pus o coroană regească pe cap. S-a autoproclamat „Coronavirus”, deși nu avea pic de noblețe.

Într-o bună zi, Virusul hotărî să-și demonstreze forțele, să-i convingă pe toți că este invincibil. Înarmat cu acest gând orgolios, porni la drum, mai bine zis, își luă zborul. E știut că virusurilor le place foarte mult să călătorească pe calea aerului. A zburat Virusul cât a zburat, până i-a ieșit în cale un băiețel pe nume Vasilică-Ciufulică. L-a ademenit haina acestuia cu tot felul de pete pe ea. Arăta ca un măscărici! Băiatul cela mâncă cu poftă un măr, pe care îl găsisse jos, sub pomul din care căzuse. Nici de gând să-l spele și nici să-i pese că are mâinile murdare. Virusul tocmai săltă de bucurie când văzu o mască de protecție șifonată, ițindu-se din buzunarul pantalonilor lui Vasilică-Ciufulică!

– Ehe-he-he! Am găsit o victimă! s-a bucurat Virusul și, fără să mai stea pe gânduri, dădu năvală peste băiat.

În aceeași clipă, Vasilică-Ciufulică începu să strănute și să tușească. Scuturat de frisoane, cu greu ajunse acasă. Deja avea febră! Părinții, îngrijorați, au chemat imediat ambulanța și... Vasilică-Ciufulică a ajuns la spital!

– Ei, ce v-am spus? Sunt de neînvinși! a declarat cu mândrie Virusul. Înariplat de sentimentul superiorității sale, și-a continuat zborul în căutare de noi victime.

Dus de vânt, Virusul se opri lângă un bloc înalt. Îi atrase atenția o fereastră larg deschisă. Se uită înăuntru și văzu câțiva copii fără măști de protecție, care se zbenguiau nepăsători! Se îmbrânceau, gesticulau și se veseleau, vociferând: „Virusul e în povești! /Noi am renunțat la măști!” Virusul nu și credea urechilor: „Cum adică, nu sunt?!” Cuprins de furie, se întrebă: „Atunci cine sunt?” Copiii jonglau cu vorbe provocatoare, fără să le pese că ar putea fi auziți chiar de Virusul pe seama căruia făceau haz: „E-o minciună gogonată! Lasă știe lumea toată...” Ofensat și umilit, Virusul pătrunse prin geamul deschis în cameră și... văleleu, ce necaz! Toți copiii, atacați de Virusul agresiv, s-au îm-

bolnăvit. Cum era de așteptat, toți au fost internați în spital. „Iată-așa! Ha-ha-ha! Virusul fericit râdea și sărea în sus. Vă arăt eu vouă cine-i „o minciună gogonată”!

Mai încrezător ca niciodată în forțele sale, Virusul a pornit din nou în zbor. De sus, văzu într-o curte un băiat, care făcea sport. Virusul, intrigat, îl urmări cu mare atenție. Victoraș, așa-l chema pe băiat, făcea exerciții cu halterele, tracțiuni la bară și, după câteva cercuri în jurul casei, plonjă într-o piscină, unde înotă în diferite stiluri: *crawl*, *bras* și *fluture*. De mirare, Virusul era cât pe ce să cadă de pe creanga, unde se cuibărise. După antrenamente, Victoraș făcu un duș scoțian, servi micul dejun, își puse în spate rucsacul, pe față – masca de protecție, și, cu pas vioi, porni spre școală. „Aha! Te dai mare și tare! Lasă că-ți arăt eu cât de viteaz ești!”, zise Virusul și se luă după băiat cu intenția să-l doboare.

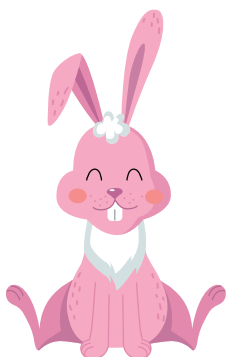
Dar n-a fost să fie, altfel s-a întâmplat! Victoraș, fără a-l lua în seamă, fluierând vesel, intră în curtea școlii, lăsându-l pe Virus cu buza umflată.

Vă întrebați: „Care o fi secretul acestui băiat?” Este simplu de tot și nimic deosebit! Victoraș avea o imunitate puternică. Aceasta îl proteja de toate infecțiile. Imunitatea este un scut de protecție, o armură care ne apără de cei mai aprigi microbi și de cele mai periculoase virusuri. Dacă vom face zilnic sport, astfel fortificându-ne organismul, dacă ne vom alimenta corect, consumând în fiecare zi legume și fructe, iar cel mai important – nu vom lăsa frica să ne domine, atunci imunitatea noastră va face față celui mai vicelan virus.

Emilia Plugaru

„Emilia Plugaru este creatorul care insistă în capacitățile omului de a trăi plener cele rostite. Străduințele autoarei de a sublima energia tăinuită în verb sunt cu adevărat surprinzătoare... Poeta își asumă responsabilitatea de a ne readuce în lacrima luminii de început...”

Râvna autoarei e încununată de succes, capacitățile de transfigurare artistică ale poetei aflându-se în starea de incandescență a spiritului. Cuvântul e trecut printr-un filtru rafinat, sensibil, delicat...”

Soarele vrăjitor

Vai, ce vis a fost, frumos.
La pătuțul de argint, în odaia unei case,
Se adună mulți eroi din poveștile frumoase.
Iepurași vin și arici, și chiar de nu vrei să crezi,
Vine Lupul cu Scufița, vine Capra cu trei iezi.
Iată-l și pe Făt-Frumos, uite-un zmeu cu strașnici dinți,
Dar să vezi ce socoteală, toți aici sunt prea cumiți,
Baba Cloanța-Cotoroața, cum o știm noi prin povești,
Stă, zâmbește fericită și privește prin ferești.
– Uite, zice, luna-i mare, s-o chemăm iute să vină,
Lângă pruncul care doarme, ca să fie mai lumină.
Luna veselă și plină, animată într-un cui,
Luminează, ce minune, colo-n leagăn doarme-un pui.

Galina Furdui

- Înger scump i-acest copil, zic eroii din povești,
Copiliță, pui de om, mare, mare să ne crești.
Te-am văzut, acum plecăm, ești micuță, într-o zi,
Toți grămadă, buni și răi, dintr-o carte vom veni.
Dar să știi că răi sau buni, pentru mulți copii ca tine,
Noi suntem ca să înveți ce e rău și ce e bine.
Și s-au dus, și-s fericiți, pruncul doarme, mama lui
Se trezește, nu pricepe, ce stă luna într-un cui ?
Și zâmbește, luna zboară colo-n ceru-i luminos,
Ca un înger pruncul doarme... Vai, ce vis a fost...frumos!

Radmila Popovici

„... Nu știu dacă am mai citit vreo carte de poezie, precum ai citi un roman captivant. Aseară, până după miezul nopții, citeam *Vene și artere*, cartea recentă a Radmilei Popovici, având ciudata senzație că aud respirația Timpului în încercarea-i disperată de a se calma după o zi alertată și bulversată, vedeam cum își despoaie trupul noaptea. Îmi simțeam existența fulminantă și responsabilitatea pentru întreaga omenire, încolăcită într-o cameră a inimii mele. La început mă împiedicam de spații virane, așa cum mi s-a întâmplat citindu-l pe Saramago... Mă opream ca în fața unei virgule invizibile sau unor puncte nevăzute de suspensie. Le simțeam prezența mai mult decât dacă ar fi existat. În fine, mi-am dat seama cât de neimportante sunt cele nelncorsetate de rigori și invenții ortografice și cât de ușor le recepționezi cu toți senzorii atunci când urmărești Ceva... Când te lași dus de o melodie instrumentată și interpretată la nivel sideral. Dacă te lași, pentru că altfel toate le-„am învățat numai/ să le arătăm cu degetul/ în timp ce ele se întrec/ la ardere într-un alt timp/ al lor pe care nu-l vom/ înțelege niciodată...” Precum m-aș fi imbarcat pe un vis (corabie!) cu un „căpitan (care!) avea un singur/ ochi și un singur pasager”... Doamne, mi-am zis, de fapt, m-am întrebat: de câte ori s-a atins cravașa de ființa celei aleasă a fi sibilă... Eram și nu eram, de la un cântec la altul, când „s-a făcut/ întuneric/ liniștea/ a început/ să plângă/ și cuvântul/ a strigat/ „mamă”... Ești o minune, Radmila!”

Claudia Partole

/alb și negru/

când am obosit
de cuvinte
am hotărât să citesc
lucrările marilor pictori
nu a fost la început
cuvântul
la început a fost
întunericul
apoi a venit
lumina cu umbrele
și penumbrele
care au născut
culorile

culorile au învățat
să cânte și numai
după aceea să
vorbească
nu a fost la început
cuvântul
la început a fost
imaginea care nu avea
nevoie de sunete
ce e raiul
dacă nu pictura
cuiva cuminte
ce e iadul

dacă nu lucrarea
unui geniu nebun
ce e lumea dacă nu
un amestec de
nebunie și splendoare
am adormit într-o
pictură
și m-am trezit
oarbă de
alb și negru
(r.p.)
***
t r o s c
calc
pe pojghița
care strânge fața tulburată
a lacului ca o mască

/de vii/

viața e o primăvară
cu ploii în așteptarea
curcubeielor
e un somn
superficial din care
ești nevoit uneori
să te strecoari
de ochii lumii
bună dimineața lume
lume noapte bună
nu-i așa că
la un moment dat
nu-ți mai par bune
nici diminețile
nici nopțile
nici lumea

de albuș
mintea e o nebună
te trage de mână
exact într-acolo unde nu ți-i
locul lacul acesta nu e
deloc de încredere
lacul acesta minte
mă țin de aer simt
în nări particule de sticlă
îmi traumează mucoasa
usturimea urcă la creier
cutreier pădurea
înlemnită de mirare
e frig
și gheața ne sărută
pașii
cu pasiune

dar repeți repeți
o ții una și bună ca o
mașină vorbitoare
defectă până
nu te mai ia
nimeni
în serios
vara strigi iarna
iarna chemi vara
iar când vin
le ratezi le amâni
pentru alți ani
mulți ani
amânați
de vii
(r.p.)

Adelina Labic

„Poezia Adelinei Labic-Lungu este o galerie de metafore, îmbrăcate în haina universalității și splendid ornamentate cu perle din comoara inepuizabilă a limbii românești.

Pentru Adelina Labic-Lungu viața este ca o poezie, fiind convinsă că viața este poezie. Uneori veselă, alteori tristă. Deseori în catrene, dar și în versuri albe – înșirate fără noimă între rutină, vise nerealizate și speranță...”

Efim Chicu,

Agora, decembrie 2020, „Oameni ca tine”

Cărări

Cărări, ce ne duceți acasă,
Eșarfe pe umerii dorului,
Cu iarba gătită de coasă,
Cu păsări în culmile zborului.

Cărări, ce ne știți depărtarea
Și punctul de unde venim,
Iertată ne fie plecarea
Și drumul cel lung, anonim!

Cărări, încălziți-le talpa
Părinților noștri bătrâni!
Lumini, mai țineți-le lampa
Cât noi rătăcim prin străini!

Cărări, odihniți-le ruga
La umbra cea largă de nuc...
Duminici, opriți-le fuga
Și toamnele care se duc.

Cândva vom veni... mai târziu
Prin noapte, pe ger, pe ninsoare,
Pe drum gârbovit și pustiu
Cu pietrele gata să zboare...

În porți, noi vom bate, prin vis...
În brațe părinții ne-or strânge,
Găsind sub bătrânul cais,
Cărările noastre spre sânge.

Campania „Să citim împreună!”

„Să citim împreună!” – 2020

În cadrul Campaniei naționale de promovare a lecturii „Sa citim împreună!”, în raionul Sângerei a avut loc o întâlnire de neuitat cu îndrăgitul scriitor al copiilor Titus Știrbu. Autorul cărții *Născoci-lă, Roadegumă și feciorul lui Păcală* a fost întâmpinat, deși online, cu pâine și sare, flori și multă bucurie. Titus Știrbu, supranumit „bunicul tuturor copiilor”, a fost înduioșat până la lacrimi de ospitalitatea copiilor, de felul cum s-au pregătit.

Evenimentul a fost organizat de Biblioteca Publică Raională Sângerei și Secția raională cultură. Moderatorul acestui maraton literar-artistic a fost domnul Valeriu Rusu, șeful Secției raionale cultură Sângerei, însoțit de doamnele Tamara Deleu, specialist principal în probleme de muzee, patrimoniu și biblioteci, și Vera Tra-

ciuc, director al Bibliotecii Publice Raionale Sângerei, care au avut grijă ca, în cadrul acestei sărbători a cărții, să participe cât mai mulți elevi, bibliotecari, cadre didactice, respectând în același timp regulile impuse de starea de pandemie. Astfel, „poduri” imaginare în jurul cărții au construit cititorii din diverse localități prin intermediul rețelelor de socializare. La acest „botez” al cărții au participat elevi de la liceele „Dimitrie Cantemir”, „Ion Creangă”, „Olimp”; gimnaziile „Luceafărul”, „Catinca și Ilie Galben”, „Valeriu Matei”, Gimnaziul Bălășești, cât și beneficiarii activi ai bibliotecilor publice din Coșcodeni, Rădoaia, Chișcăreni, Pepeni, Sloveanca, Bursuceni, Heciul-Vechi, Biruința.

La pupitrul de comandă s-a aflat Maria Harea, reprezentantul Bibliotecii Naționale pentru Copii „Ion Creangă”, care a dat startul acestei conferințe. Fiecare participant și-a demonstrat talentul. Poeziile, scenetele selectate au fost interpretate cu mult har și pasiune. Elevii au pregătit și o mulțime de întrebări ingenioase, încurajați de bibliotecari, învățători, profesori (Ina Pleșca, Zinaida Gârbu, Nadejda Munteanu, Natalia Galbur, Clara Breslaș, Angela Jigău ș.a.).

Scrierile lui Titus Știrbu sunt veritabile lecții de viață, pline de umor fin, înțelepciune, care îi ajută pe copii să fie mai buni, mai prietenoși, să-și iubească părinții, satul unde s-au născut, țara. O asemenea întâlnire va fi o frumoasă amintire pentru toți cei care l-au simțit aproape pe scriitor, chiar dacă Domnia Sa vorbea de la masa lui de scris.

Cor. almanahului „La Creangă”

Poveste cu Moș Nevoie

(motiv popular)

Într-un sat de sub pădure
locuiau cândva trei frați
și trăiau ca toată lumea:
nici săraci, dar nici bogați.
Într-o zi, din pragul iernii,
i-a chemat tăticul lor:
– Iată carul, iată boii,
înjuțați-i repez
și vă duceți la pădure
după lemne pentru foc.
Nu sunteți la muncă leneși,
nu vă plângeți de noroc,
dar de dați peste necazuri,
îl strigați atunci în cor
și-l chemați pe Moș Nevoie,

și vă vine-n ajutor.
Au muncit o zi întreagă,
caru-i încărcat cu lemne,
se găteau la drum să plece,
dar când boii să-i îndemne,
Hop! O roată-o ia de-a dura
drept în pâlcul cu urzici.
– la nevoie, zise-un frate..
Iar al doilea:
– Bine zici!
Să-l strgăm pe Moș Nevoie,
el e undeva pe-aici.
Și-ncepu tustrei să-l cheme
tot strigând din răspuțeri:
– Moș Nevoie! Moș Nevoie!

Moș Nevoie – nicăieri.
Ce să faci? Hai la treabă!
Frații mi s-au pus pe muncă...
Și-au dat seama pân-la urmă
de a tatălui poruncă.
Au pus umărul cu toții,
roata e la locul ei...
Tot aici e și morala:
*Dacă poți și dacă vrei,
singur scoți la capăt, altfel
ești un mare nătărău:
n-aștepta să vină alții,
să muncească-n locul tău!*

„Să citim împreună!” – 2021

Cu scopul de a stimula interesul copiilor pentru carte și lectură, Biblioteca Națională pentru Copii „Ion Creangă” a lansat, la începutul lunii februarie 2021, ediția a X-a a Campaniei naționale de promovare a lecturii „Să citim împreună!”. În cadrul acestei ediții vor fi promovate cărțile *Șezătoarea* de Nicolae Rusu – o carte de proză scurtă despre animăluțe, plină de amuzament, destinată preșcolărilor, elevilor din clasele primare, și *Misterul de Est* de Lucreția Bărlădeanu – un roman de dragoste pentru adolescenți și adulți.

Campania se va desfășura pe întreg teritoriul republicii, în perioada februarie – decembrie 2021 și va include, ca și în edițiile anterioare, diverse activități de promovare și lecturare a cărților recomandate, organizate în biblioteci și instituțiile de învățământ. Se vor organiza și întâlniri cu scriitorii Lucreția Bărlădeanu și Nicolae Rusu, care le vor oferi tinerilor cititori posibilitatea de a discuta cu ei și a-i descoperi dincolo de cărțile pe care le-au scris.

Campania națională „Să citim împreună!” vine să încurajeze nu doar lectura, dar și să le ofere copiilor și adolescenților multiple oportunități de afirmare, de dezvoltare și valorificare a potențialului lor intelectual și creativ.

Impresiile participanților la evenimentul de lansare a Campaniei, cu referire la cărțile promovate, ne fac să credem că ele vor fi pe placul/gustul tuturor copiilor și că această ediție a Campaniei va avea un real succes.

Maria Harea,
șef secție, BNC „Ion Creangă”

Lucreția Bârlădeanu

Misterul de Est

(fragment din roman)

O cunosc pe Valérie la o lansare de carte. Când a intrat în sala în care urma să aibă loc evenimentul, era deja multă lume. I se păru chiar prea multă pentru o întâlnire cu un scriitor canadian. De fapt, el venise aici pentru latura istorică a romanului. Îl interesa abordarea – mai ales de către un ochi din afara Europei – implicării Franței în cel de-al Doilea Război Mondial și cum comenta protagonistul slăbiciunea intelectualității franceze pentru comunismul instaurat în Est.

Ca să evite îmbulzeala, a mers în direcția unde erau câteva scaune neocupate. Și-a ales un loc pe care l-a crezut potrivit și a început a răsfoi cartea pe care-o avea acum și cu dedicația autorului, prezent în sală. Acesta era un bărbat bine, probabil trecut de șaiszeci, ce arbora o vigoare care impresiona prin aerul degajat, ce mirosea – îi păru lui – a zăpadă proaspătă. Un personaj rar întâlnit aici și demn de toată atenția. Nu se îndoia că și cartea lui trebuia să fi preluat ceva din personalitatea autorului. Când și-au strâns mâinile, a avut senzația că se atinsese de blana unui urs. S-a îndepărtat, păstrând încă în degete acea senzație rară.

Apoi a cuprins sala cu ochii. Atunci a remarcat-o. Își amintește și acum de fiecare detaliu atât de limpede, deși a trecut destul timp, de parcă în acel moment în capul său s-ar fi declanșat o cameră video ce-a înregistrat orice amănunt. Era, probabil, premoniția unei întâlniri care avea să-i marcheze de atunci încolo viața.

Dacă era frumoasă? Nu acest lucru îi sări primul în ochi. Ceea ce îl surprinse nu putea fi calificat doar drept frumusețe. O înfășura o aură, creând impresia că emana în jur lumină. Îi trecu prin minte dacă nu cumva vedea doar el asta și de ce oare? Își dori mult să se apropie și, dacă s-ar fi putut, să o atingă.

Ea se opri ca să ia loc pe un scaun cu câteva rânduri în dreapta lui. El s-a întors cu tot corpul și o privi lung și dezarmat. Nici nu avu timp să adopte și să utilizeze pentru această ocazie recuzita adecvată a unui seducător care era gata s-o abordeze.

Și nu-i era străin acest rol. Adesea, când ajungea într-o societate nouă, singur ori cu prietenii, avea obiceiul să caute și să găsească chipul unei femei care-i plăcea pentru a o avea drept reper să-și sprijine privirea pe parcursul acelei seri. I se părea că astfel evenimentul la care urma să asiste căpăta o culoare mai vie, iar atmosfera devenea mai electrizantă și mai dinamică. Țesea apoi în jurul celei pe care o alegea s-o abordeze – discret, dar insistent – o suită de gesturi și un comportament mai special, fără să-i fi fost adresat direct, dar pe care ea trebuia să i le remarce – o pânză subțire ca de păianjen, în care aceasta, de cele mai multe ori, cădea. Era un joc în care se lăsa atras cu plăcere și talent și adesea nu mai știa dacă era el vânătorul sau vânatul.

Dar aceste escapade, de regulă, nu însemnau nimic mai mult decât simple exerciții de a se antrena pasional într-un joc cu o conotație erotică, pe care îl găsea excitant și care îi oferea o șansă în plus pentru a-și valida calificativul de *bărbat bine* la care, trebuia să recunoască, ținea destul de mult. E și de înțeles. Puterea de seducție rămâne, orice s-ar spune, un atu, o forță pe care bărbații își doresc s-o aibă oricând la îndemână, chiar dacă nu toți sunt dispuși să recunoască acest fapt.

Pentru el, la capătul unei asemenea aventuri, de obicei, nu se întrezărea neapărat ceva important de reținut. Era un om liber și făcea cu viața sa ce dorea. Uneori chiar și cu a altora.

Întâlnirea cu Valérie nu a putut urma acest scenariu. O beție ușoară îi clătină ființa și-i încurcă toate ițele în cap.

Nicolae Rusu

Copiii menajeriei

Lume diferită vizitează menajeria. Majoritatea curioșilor o alcătuiesc însă fetițele și băiețelii. De cele mai multe ori ei vin în grupuri însoțite de învățători sau de educatoare. Doar în zilele de odihnă îi au alături pe unul din părinți sau pe ambii.

Astăzi e o duminică aurită și aromată de toamnă. Lângă voliera lui Tromp se oprește un tată care-și ține de mână fiul de vreo cinci ani. Bărbatul e îmbrăcat impecabil și, din când în când, scoate ba dintr-un buzunar, ba din altul câte un telefon.

Vorbește scurt și autoritar, iar lângă el stă respectuos directorul menajeriei. Băiețelul privește la elefant cu gura căscată și este atât de impresionat, încât uită să muște din banana pe care o ține într-o mână.

- Nu vrei să-l servești și pe elefant? îl întreabă tatăl său.
- Vreau... dar cum s-o fac? Că el n-are gură, ci numai coadă... și în față, și în spate...
- În față nu e coada, ci trompa, iar cu ea elefantul se hrănește... uite-așa...

Bărbatul îi ia banana și, printr-un ochi din plasa de sârmă a volierei, i-o întinde lui Tromp. Acesta o ia atent cu trompa și într-o clipită banana dispare în gura sa largă. Bărbatul se întoarce spre directorul menajeriei și se interesează:

- Câte banane poate consuma elefantul la o mâncare?
- Multe... foarte multe...
- Dacă i-aș da cinci kilograme de banane, le-ar veni de hac?
- Cât ai zice pește!
- Chiar și zece ?
- Fără probleme...

Curios, băiețelul vrea și el să întrebe:

- Dar o sută de kilograme?
- Ar mânca el și o sută, dar cine să-l servească?

Puștiul se întoarce spre tatăl său și-l privește rugător, cu alint:

- Tăticu...

Directorul înțelege în felul său îndemnul puștiului și se grăbește cu explicații:

- În genere, noi apreciem donațiile sau sponsorizările din partea anumitor persoane. Bugetul nostru este destul de auster și orice susținere este binevenită...

- Fiul meu Dănuț are altceva în vedere, îl întrerupe bărbatul. El este încântat de tot ce a văzut aici și vrea să-i cumpăr întreaga menajerie.

- Toată menajeria?! nu-i vine a crede directorului.
- De ce nu, dacă băiatul vrea? se fălește omul.
- Dar știți cât ar costa?
- Cu milioanele mele pot cumpăra orice și oricât!...

De uluit ce este, directorul menajeriei rămâne pe câteva clipe fără grai. Privește contrariat la elefantul Tromp, apoi la șoricelul Scârț, cățărât pe spinarea acestuia. Aruncă o privire și la girafa Ira din voliera de alături. Se întoarce și spre celelalte vietăți din preajmă, iar în final și-o oprește la fiul milionarului. Chibzuieste ceva în sinea sa și vrea să-i facă bărbatului o propunere, dar acesta tocmai vorbește cu cineva la telefon. După ce milionarul încheie discuția, directorul îi spune:

- Eu am o idee mai bună. Spuneți-mi, ce preț are Dănuț, că eu sunt gata să-l cumpăr pentru menajeria noastră.

Indignat de ce-i aud urechile, bărbatul se face stacojiu la față, apoi răspunde indignat:

- Fiul meu nu are preț!
- La fel n-au preț nici ființele din menajeria noastră, îi întoarce vorba directorul.

Vrea să mai adauge ceva, dar milionarul își ia băiatul de mână și, ambii, o iau grăbiți spre mașina luxoasă de la poarta menajeriei. În această clipă, elefantul Tromp scoate un răget ca un sunet asurzitor de goarnă. Scutură supărat din cap și își bagă trompa în butoiul din preajmă, plin cu apă de ploaie. Apoi o ridică și suflă un jet subțire de lichid spre cei doi, care sunt deja prea departe ca apa să-i ajungă.

În schimb, trei coțofene – Fana, Țofa și Coța – fac mai multe viraje din urma lor, țipând ceva în limba lor coțofenească. Apoi, la îndemnul uneia dintre ele, niște boțuri lipicioase ajung, lățindu-se, peste limuzina neagră a milionarului. Iar unul cade chiar și peste pălăria acestuia, una cumpărată la un festival de modă de la Paris.

VIOLETA ZABULICA DIORDIEV

Violeta Zabulica Diordiev, artist plastic, membru al Uniunii Artiștilor Plastici din Republica Moldova. S-a născut la Chișinău. A absolvit Școala de Arte Plastice „A. Șciusev”, Colegiul Republican de Arte Plastice și Universitatea de Stat a Artelor (actualmente Academia de Muzică, Teatru și Arte Plastice), specialitatea Grafică de carte. Activează ca redactor artistic la revista pentru copii și adolescenți *Noi*. Este lector la Academia de Muzică, Teatru și Arte Plastice. A ilustrat peste o sută de cărți pentru copii ale autorilor din literatura națională și universală. S-a manifestat și în domeniul graficii și picturii de șevalet, designului, textilelor. A organizat mai multe expoziții personale, a participat la expoziții naționale și internaționale de ilustrație și artă a cărții. Este premianta Salonului Internațional de Carte pentru Copii și Tineret. Deține Diploma de Onoare IBBY pentru anii 2008 și 2018.

Autoportret

... În copilărie m-a impresionat în mod deosebit *natura moartă* din lucrările „micilor flamanzi”, de asemenea, destinul lor. Ulterior, în lucrarea „Dama cu fructe” am redat sensul mirific al dragostei manifestată de acești inconfundabili creatori, preluând de la ei și subiectele preferate, astfel parafrazând lumina de pe chipul eroinei și conturând un anturaj cromatic specific acestor artiști. Bineînțeles, nu încerc să-i repet, doar fac o trimitere la personajele acestora grație fundalului inundat de lumina care se strecoară fluidic prin geam. În pictură se practică și este acceptată această modalitate de parodiare a personajelor prin intermediul obiectelor înconjurătoare, care, prin aparența lor – formă, structură, au ceva din imaginea acelora cui aparțin, capătă oarecum chipul lor, se contopesc... Prezența cavalerescului în *natura statică* a artiștilor olandezi prin pocalele masive cu fructe mi-a servit și ca un imbold sugestiv, jucând astfel rolul de contrapunct în creația mea. Bunăoară, oranjul imprimat pe negru și maro este una dintre combinațiile mele preferate. În același context, prezența unui accesoriu inevitabil cum este scoica sau cochilia în peisajele olandeze dă o profunzime și un simbol ironizant picturii. E o lucrare a mea prin care îmi manifest, precum am menționat deja, dragostea față de Vermeer, nu întâmplător lucrarea mea e intitulată aproape ca și la acest artist „Fata citind scrisoarea”, la el fiind „Domnișoara la geam”. Doar că personajul meu este mult mai modern, având în preajmă notebookul, deși mesajul îi este adus de un porumbel.

Pe Giovanni Arnolfini, bine-cunoscutul personaj al lui Van Dyck („Portretul Arnolfini”), l-am redat în felul meu, subtil, pe care, sper, să-l am în mai multe ipostaze. Într-un fel, sunt curioasă și încerc să-mi imaginez cum l-ar vedea Van Dyck pe soborul Arnolfini, așa cum l-a văzut el cândva, într-o altă împrejurare, să zicem că ar fi venit, ca musafir aici, în Moldova, la un ospăț de pomină, cu vin și mese îmbelșugate. Eu mi l-am imaginat mult mai binevoitor decât creatorul său... E un tablou-peisaj tipic moldovenesc. Aici am apelat doar la două culori reprezentative – portocaliul hainei măturătoarei și intensul albastru-siniliu al cerului. Sunt, cred, la unison aceste culori cu galbenul-auriu al toamnei. Consider că astfel exprim metamorfozarea rodului, nașterea belșugului din verdele poleit sau aureolat de soare...

Seria „Ușile verzi, roșii...” ține de simbolismul în artă, având tangențe cu absurditatea izolării... Am încercat, totodată, să redau și atmosfera misterioasă a irealului, inexistentului. O fac printr-o gamă cromatică uniformă ca ochiul care va privi să se sizeze acel mister... Continuarea ciclului de lucrări „Ușile” se intitulează, de fapt, „Paznicul” sau „Străjerul”, ca o continuitate a aceluiași subiect absurd al izolării și singurătății. În aceste lucrări este importantă culoarea și contrastul. Bunăoară, combinația contrastantă negru și roșu la care se adaugă gri sugerează ideea solitudinii și introvertirii. Îmi place să experimentez cu nuanțele cartonului, pentru că poți improviza un joc cromatic fantastic, care servește și ca fundal, și ca sugestie.

Una dintre temele preferate și care trece ca un fir metaforic „negru” prin toată creația mea este tema „Cioara”, un personaj drag mie și interpretat foarte diferit: de la fantastic, de la metaforă și alegorie la realitatea firească a acestei păsări. În lucrarea „Favorita Lunii” încerc să transmit ceva ieșit din comun: simbolul rațiunii care zboară și ia chipul, se transformă într-un banal mijloc de transport care îi ajută să se deplaseze unui erou fantastic, unui prinț. Am încercat să redau misterul care se produce noaptea sub influența mistică a Lunii. Lucrările acestui ciclu sunt o reflectare a viziunii mele asupra lumii, precum și a poziției mele în acest univers al omului. Sper să-mi fie citit, descifrat și înțeles mesajul...

Violeta Zabulica Diordiev

Concursul de lectură „La izvoarele înțelepciunii”

Ediția a XXX-a

Etapa republicană a Concursului de lectură „La izvoarele înțelepciunii”, consacrat scriitorului Lucian Blaga, s-a desfășurat în format *online*, pe platforma ZOOM. Participanții, elevi din clasele IX-XII din întreaga republică, învingători la etapa raională/municipală, au susținut două probe. La prima – un test *online* cu referire la viața și activitatea scriitorului. La proba a doua, fiecare concurent a prezentat lectura interpretativă a unui text poetic de Lucian Blaga, accentuând motivul sau starea de spirit a eului liric.

În cuvântul său de salut, Eugenia Bejan, director general al BNC „Ion Creangă”, a menționat că, pe parcursul anilor, la acest concurs au participat mii de copii, iar amintirile despre această experiență le vor rămâne în suflet și în memorie pentru totdeauna. Adrian Ghicov, doctor habilitat, conferențiar universitar, a salutat elevii, dorindu-le succese și subliniind faptul că participarea la concursul de lectură le-a oferit posibilitatea să devină cititori pasionați. Doamna Claudia Balaban, director de onoare al BNC „Ion Creangă”, inițiatoarea concursului, a vorbit despre aria de extindere a autorilor propuși spre lectură, cât și despre aria geografică extinsă peste hotare (e vorba de participarea elevilor din Iași, Vaslui, Piatra Neamț la etapele finale). Evenimentul a fost moderat de Maria Harea, șef secție Dezvoltare în biblioteconomie și știința informării.

Succesul acestei ediții speciale a fost posibil grație asiduității elevilor, contribuției profesorilor, bibliotecarilor, precum și scenariului strategic elaborat de echipa BNC „Ion Creangă”, cu soluții prevăzute pentru orice situație ce poate apărea în formatul *online*. Juriul, prezidat de Adrian Ghicov, a desemnat laureații concursului. Câte zece participanți s-au plasat pe locurile I, II și III, fiind apreciați cu diplome și premii bănești. Ceilalți elevi au primit mențiuni și premii bănești.

Claudia Partole, membru al juriului, a subliniat: „Și marea dragoste pentru Lucian Blaga ne-a ajutat. Citindu-l și recitindu-l, am sfidat această perioadă, care ne testează la capitolul singurătate. Avem cărți, avem întâlniri. Felicitări învingătorilor! Voi asigurați Viitorul!”

Am spicuit câteva rânduri din relatările participanților la concurs. Iulian Moisei, elev în clasa a XII-a la Liceul Teoretic „D. Cantemir” din Cantemir, participant la cinci ediții consecutive ale acestui concurs, a spus că, inițial, nu s-a așteptat la o variantă *online*, dar s-a pregătit intensiv, fiind ajutat de profesoara de limba și literatura română și de bibliotecară. Referitor la proiectele sale după absolvirea liceului, susține ferm: „Eu rămân aici, acasă! Voi obține ceea ce îmi doresc să cunosc!” Corina Cigorean, elevă în clasa a XII-a la Liceul Teoretic „V. Alecsandri” din satul Colibaș, raionul Cahul, ne-a mărturisit că acest an a fost pentru ea un timp al provocărilor. Fiind pasionată de muzică, pictură, îi place să comunice cu oamenii, ceea ce i-a fost mai greu, în schimb, a citit multe cărți, iar această experiență îi va ajuta mult. Daniela Simion, elevă în clasa a X-a la Liceul Teoretic „M. Sadoveanu” din Călărași, a menționat: „Am rămas plăcut surprinsă de atitudinea obiectivă, prietenoasă a juriului. Nu am simțit granița elev-juriu. I-am ascultat pe ceilalți participanți, a fost un schimb frumos de experiență. Generația de azi sparge stereotipurile. În anul 2020 am avut o reușită foarte bună la toate materiile, am participat la diferite olimpiade, tabere. Am avut foarte multe activități, și am făcut muncă de voluntar. Vreau să-i multumesc dnei Margareta Florea, profesoară de limba și literatura română, care m-a încurajat și m-a ajutat mult. Referitor la anul care vine, îmi doresc mai multă implicare, inițiative și provocări noi.”

Datorită acestui concurs, elevii au avut minunata ocazie de a lectura cât mai mult, dar și de a-și manifesta abilitatea și sensibilitatea în descifrarea limbajului poetic al lui Lucian Blaga.

Cor. almanahului „La Creangă”

Omagiu Limbii Române

Limba Română la sine acasă e o împărăție bogată, căreia multe poame i-au plătit banii în aur. A o dezbrăca de averile pe care ea le-a adunat în mai bine de 1000 de ani înseamnă a o face din împărăteasă cerșetoare...

Mihai Eminescu

A vorbi despre Limba Română este ca o duminică. Limba Română este Patria mea. De aceea, pentru mine, muntele *munte* se numește, de aceea, pentru mine, iarba *iarbă* se spune, de aceea, pentru mine, izvorul *izvorăște*, de aceea, pentru mine, viața se trăiește.

Nichita Stănescu

Limba Românească, căreia i se închină părinții noștri ca unui idol viu și însuflețitor, e singurul tezaur ce ne-a rămas de la ei, ereditate neînstrăinată și necomună cu alții.

Limba Română e actul meu de naștere, eu sunt ființă sub măslinul ei, care rodește de două mii de ani, dreptul meu e să-i țin dealul verde și bătut de soare și să stau în genunchi sub ploaia cântecelor ce țâșnesc din ea.

Fănuș Neagu

S-ar putea crede că întreaga natură a ostenit la zidirea Limbii Române.

Grigore Vieru

Orice ar fi, pasiune sau dorință, sete sau foame de experiență reală, toate acestea se pot exprima în Limba Română prin cuvântul dor, care a devenit expresia oricărei dorințe și care implică ființa umană în totalitatea sa.

Mircea Eliade

N-aș fi abandonat nicicând limba noastră; mi se întâmplă să-i regret și acum mirosul de prospețime și putreziciune, amestecul de soare și bălegar, urâtenia nostalgică și superba neglijență...

Emil Cioran

Cu cât scriu mai mult în franceză, cu atât mă fascinează mai mult Limba Română. De câte ori reîncep să scriu în Limba Română, redescopăr muzicalitatea limbii materne. Mă fascinează argoul jurnalistic, mă fascinează etajele argotice ale societății de consum...

Matei Vișniec

Curiozități

Autorul unui cântec drag

Dorel Livianu (10 octombrie 1907, București – 2 aprilie 1997, New York) este autorul unui cântec arhicunoscut „A ruginit frunza din vii”.

Cântărețul român de origine evreiască, interpret de muzică ușoară, a debutat la vârsta de șapte ani, interpretând rolul micului trompetist din opera *Aida* de Giuseppe Verdi. Repertoriul său muzical cuprinde romanețe și piese în ritm de tango și foxtrot. Artistul a obținut contracte cu importante case de discuri, precum *His Master's Voice* și *Columbia Records*. Între anii 1939 și 1945, lucrează la Teatrul Baraseum din București. Tot în acești ani înregistrează numeroase cântece populare evreiești.

În timpul celui de-al Doilea Război Mondial a fost deportat într-un lagăr din Transnistria, dar a fost eliberat după opt luni grație renumelui său. În 1967 se stabilește în Statele Unite ale Americii. Va reveni uneori în România pentru a susține concerte. Avea o voce caldă, frumoasă, nostalgică...

A ruginit frunza din vii

A ruginit frunza din vii
Și rândunelele-au plecat.
Pustii sunt lanuri și câmpii,
Pustii sunt horele în sat.

Refren
La, la, la...
(Aici pot cânta toți! Se zice: „lălăit”)

Când viorica va-nflori
Și rândunica va sosi,
Atunci va crește iar în colț
Frunza butucului din vii.

Refren

Iraida Darmancev

de(s)prindere

aerul care intră în
mine îmi
amintește de ceva la fel
de rece
sau de ziua în care lucrurile
mele
n-au mai fost ale mele

ca și mama

haina lui Procust

mă îmbrac
în haine largi
fricile își bagă mâinile în buzunare
aud
nicicând nu încurcă ceva
colorat peste
ceva fără culoare
răspund
o iubire ca o
moarte întâmplătoare
sau ca o
haină prea
largă

trecere

ultima dată mi-ai spus
n-o să te doară
zăpada striga la
mine
precum trecerea de la
alfabetul chirilic la
cel latin
numai durerea e calea
spre tine

post-mortem

glodul acela aproape
invizibil
a fost jucăria mea preferată
jucăria care nu mi-a
aparținut
niciodată ca un calorifer
doar

pentru
cei care ajung primii
nu știu cine-ar fi mai înfometat
acum el ori
primitiva care mergea la vânatoare
cu o sulită deasupra capului
pentru un calorifer
sub 0 grade

cu tine m-aș fi înțeles
cum te-ai
înțelege cu
un perete murdărit de
var numai de ochii
lumii

cânt pe străzi să știe și
troleul 9 că
ne-am despărțit din cauza
prietenilor tăi care te-au
ras
te-au ras
ca pe o barbă prea deasă
neștiind că
ai fost aproape de mine
ca barba de carne
ta

cineva din interior strigă tare
în urechile mele ei
sapă
în
ține precum într-o fântână
naivo!

nadia

felul meu de a o
aștepta e întotdeauna același
atunci
când n a d i a se îndepărtează este
asemenea unui
oximoron
teama de încă o pierdere e un
somniafer pe
terminate

ISUS

îl voi chema în tăcere
pe o stradă necunoscută acolo unde
mașinile sunt ca valurile

flux-reflux

imaginează-ți o zi în
care veneai de la școală pe
drumul acela îngust și poleit de
urmele ucigașilor matinali vântul
sfâșia verdele crud de sub zăpadă de sub tălpile tale
de sub dinții tăi aveai
în față ceva nemaivăzut până
atunci venea cu 160 km la
oră cu farurile aprinse
bubuituri ca în viitorul război mondial

te-ai împiedicat iar în
urma ta bălțile de
sânge căutau ceva
de mâncare
acolo sus
sus de tot
aproape dincolo de cer
sau pe o stradă necunoscută

fără titlu

țara asta
s-a născut fără părinți
totuși
cum s-a născut?
nu contează
a înfiat-o un vecin apoi altul
celălalt i-a tăiat o mână
al patrulea a făcut urluială pentru porci

recunoașteți

nimeni n-a mers cu ea la medic
doar la piață
să întrebe cât dau pe ea străinii
și până la urmă cât au dat?

îmi amintesc
mergeam cu mama prin oraș
și după colț răsuna o voce
все по десять леев

M-am născut la 19 iulie 2002, în satul Dimitrova, raionul Cantemir. În 2018 am absolvit IP Gimnaziul Căietu, iar în prezent sunt elevă la Liceul Teoretic „Grigore Vieru” din satul Chioselia Rusă, raionul Comrat. Scriu poezie de la vârsta de 15 ani. Sunt o adolescentă ca oricare alta, unica deosebire de semenii mei e că iubesc poezia. Sunt la început de cale, asta vorbește de la sine că am de crescut, am de la cine învăța, am ce învăța și acest fapt îmi dă curaj de a-mi pune în valoare calitățile și capacitățile. Orice înfrângere m-ar face cu mult mai puternică. „La umbra arborilor mari nu crește nimic”, spune Constantin Brâncuși. Vreau să ies din umbră și să zbor spre zările albastre, să tulbur Universul cu fâlfâitul aripilor. În 2020 am debutat în revista *Noi* cu poezia „Carte vie”. Poeziile mele au mai fost publicate în revistele *Florile dalbe* și „a”MIC”, în antologia *In memoriam Ana Podaru, Începe ziua cu Ana* (cu poeziile „În privirea mea e doar o stea – Ana”, „Aș fi o Ană a unui meșter mut”).

